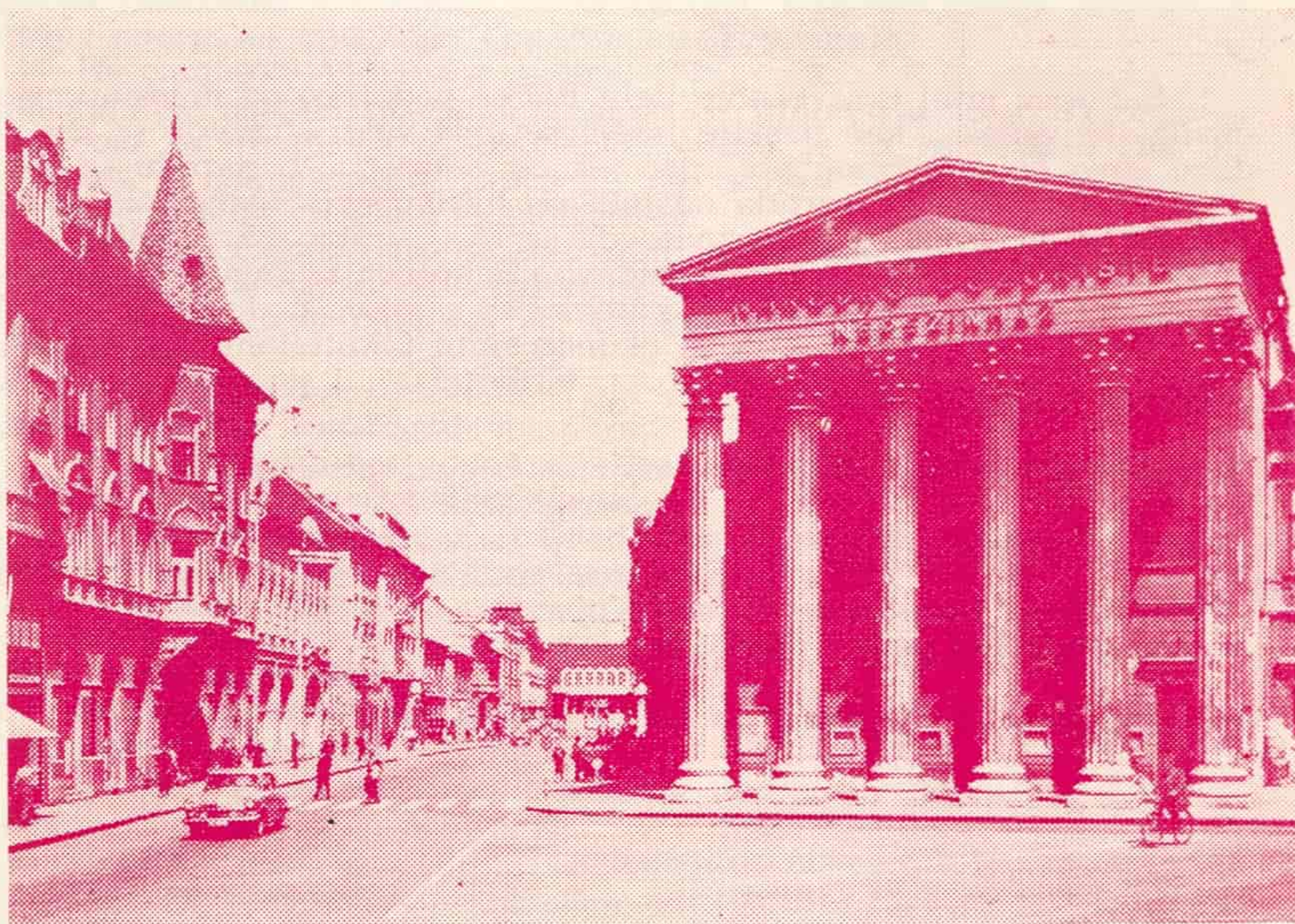

FILATELISTA

часопис савеза филателиста србије

бр. 142

I Z D A V A Č:
SAVEZ FILATELISTA SRBIJE
Beograd, Sremska br. 6/IV
Telefon br. 628-431
Žiro račun kod narodne banke
FILATELISTA — 608-8-166-10.
Predsednik Saveza Davor Sokolić

Subotica grad u severnom delu Bačke nedaleko od jugoslovensko-mađarske granice, kao naselje javlja se u 14 veku i razvija se kao sedište novo koloniziranog poljoprivrednog područja. U narodu se često govori da je ime ovog grada nastalo po nazivu hrišćanske sekte subotani (Sebatnici) ma da je poznato da se ova verska sekta u Vojvodini pojavila tek krajem 19 veka. Do nedavno Subotica se smatrala najvećim selom, jer je obuhvatala velike komplekse seoskog područja. Danas je to moderni industrijski reon sa ekonomskim fakultetom i nizom viših tehničkih škola, muzejom, arhivom, bibliotekom i pozorištem osnovanim 1854 godine.

Filatelija je u Subotici razvijena još od prvih dana kada se u svetu počelo ozbiljnije raditi na sakupljanju filatelističkog materijala. Društvo filatelista u ovom gradu broji danas preko 200 redovnih članova. Nekoliko aktivista iz Subotice godinama su članovi Upravnog odbora Saveza filatelista Srbije i Vojvodine.

Na prednjoj strani je slika jednog detalja Subotice.

Informacije o društvu i članovima u Subotici možete dobiti od VUŠKOVIĆ LJUDEVITA »Jugobanka«.

Главни уредник Душан Главоњић

Š T A M P A R I J A:
»SAVA MIHIĆ« Zemun, ul. Maršala Tita br 46—48 tel. br. 607-176.

ФИЛАТЕЛИСТА FILATELISTA

ČASOPIS SAVEZA FILATELISTA SRBIJE

SEPTEMBAR ● 1972.

ИЗЛОЖБА ПОШТАНСКИХ МАРАКА „БЕОГРАД 72” ПОД НАЗИВОМ ТИТО И РЕВОЛУЦИЈА

Изложба марка Савеза филателиста Србије која се сваке године одржава 20 октобра, поводом годишњице ослобођења Београда, ове године посвећена је осамдесетогодишњици рођења председника ТИТА, под радним називом ТИТО И РЕВОЛУЦИЈА.

Као што смо најавили у Филателисти 141 представник Градске конференције ССРН друг Сима Бабић примио је председника Савеза Давора Соколића и сложио се да се ова манифестација одржи у оквиру програма прославе Градске конференције.

На састанку Управног одбора СФС одређено је неколико другова који ће извршити све припреме од прикупљања и одабирања изложака до отварања изложбе. Одлучено је да се замоле сви републички и покрајински Савез да са својим члановима учествују на овој изложби, са овим експонатима:

— Председник Тито на маркама, дописницама, целинама, карт-максимуму, пригодним ковертима и жиговима,

— Класици марксизма — лењинизма; Маркс, Енгелс, Лењин и Димитров.

— Саборци председника Тита на маркама: Пијаде, Кончар, Розман, Жикица Јовановић и други.

— Ослободилачки покрети, заробљенички логори, партизанска пошта и остали слични материјали.

— Титова армија на стражи мира (коверти, жигови и друга издања везана за ЈНА, рачунајући и одреде у УН)

— Обнова, изградња, индустријски и привредни развој СФРЈ.

— Политика мирољубиве коегзистенције међу народима основ спољне политике СФРЈ.

— Самоуправни систем као основна гаранција равноправности југословенских народа.

— Београд на маркама и његова улога у стварању и развоју СФРЈ.

— Поред ових одабираће се неколико посебних експоната који су посвећени појединим значајним догађајима као што су: флора и фауна за Дан младости, уметност кроз векове за Дан републике, спортски мотиви посвећени развоју физичке културе, историјски споменици, филателистичка литература и друго.

Пријаве за учешће на изложбу треба послати што пре канцеларији Савеза, Београд 11000, Сремска б/4 са кратким описом експоната, који треба послати на исту адресу најдаље до 10 октобра.

Иако Савез филателиста Србије сваке године улаже доста напора око организације изложбе маркама, са чиме индиректно по-

маже рад друштва и развој филателије у целој републици, чињеница је да су наша друштва у односу на ову манифестацију у највише случајева узимала улогу посматрача, рачунајући да је то посао појединца, сталних излагача, Управног одбора и филателиста Београда. Чињеница је да је за неколико последњих година дошло до наглог развоја филателије, порасту броја чланова и оснивању или обнављању нових друштава. Сигурно је да смо здвољни успехом које смо уз веома мало помоћи са стране постигли у пропаганди и развоју филателије, али би исто тако морали бити начисто са тиме да нас ти успеси не би смели навести на самозадовољство. Добро организована изложба, учешће излагача из свих друштава, масовна посета и добра пропаганда допринеће да се ова плодна и корисна мисија настави.

ŠTA JE SA SAVEZOM FILATELISTA SFRJ?

Prvo mi dozvolite da se predstavim: po rođenju sam iz Bosne, po narodnosti Slovenac, svoje najlepše — studentske dane proveo sam u Zagrebu sa svojim kolegama Hrvatima, za vreme službovanja u Ivangradu zavoleo sam Crnogorce, službujući u Bečeju i Zrenjaninu sklopio sam prijateljstvo sa mnogim Lalama najrazličitijih nacionalnosti. Imam nekoliko vrsnih drugova makedonaca a službujući u Prištini srodio sam se sa našim Albancima. Dugi niz godina radim u Srbiji gde ću se i uskoro penzionisati. Oženjen sam Srpkinjom, pa mi je sin Jugosloven...

Kao drugo, dozvolite mi da vas, dragi čitaoci, podsetim da postoji filatelistički savez u Švajcarskoj u kojoj žive tri naroda u nekoliko i te kako samostalnih kantona, sa četiri jezika, da postoji Savez filatelista SSSR-a u kome, kažu, živi nekoliko desetina naroda i narodnosti, gde postoje Savezne republike i Autonomne republike i mnogo manjih narodnosnih i administrativnih asocijacija.

Treće, što sigurno znam, je činjenica da u svim našim republikama i u jednoj AP postoje Republički odn. Pokrajinski savezi filatelista. Ali isto tako pouzdano znam da ne postoji Savez filatelista SFRJ (odnosno neka se zove kako god hoćemo, odnosno kako se, u duhu Ustavnih amandmana, dogovorimo).

Možda neko misli da je to nepotrebna institucija, da nama ne treba kapa pod koju bismo svi stali, odnosno da nam ne treba čak »nad popom pop«. Pa dobro, pitam se ja, čemu je takva besmislena aglomeracija potrebna, do đavola, i kapitalistima i socijalistima, prosto na prosto svima, sem nama. Zar smo opet našli teren na kome dokazujemo da smo najpametnija nacija? Ili, možda, nekome smeta objedinjenje svih skromnih filatelističkih snaga u našoj federativnoj socijalističkoj otažbini?

Mi možemo i moramo da se dogovorimo: hoćemo takav ili onakav Savez. Hoćemo da se sedište nalazi tu ili tamo, da se svake dve tri godine seli — neka mu je sa srećom! Mi imamo jedan SKJ, imamo jedan SSRN, jedan „Partizan“, jedan Fudbalski savez i tako dalje, da ne nabrajam u nedogled, ali mi filateliste (izvinite na napomeni: dobrim delom penzioneri) ne možemo da se dogovorimo da imamo bilo kakav Savez čije ingerencije i funkcije možemo, inače, do mile volje proširivati ili ograničavati, pa da nikome ne bude krivo.

Dok smo bili u eri »nacionalne aufrije«, dok su se stvarali razni »maspok«-i i slična zastranjivanja sa našeg jedinstvenog puta socijalističkog bratstva i jedinstva naših naroda, moglo se naći, ne oprav-

danje, već objašnjenje negativnog stava prema jednoj »saveznoj« formaciji. Tu krizu smo, međutim, srećno preboleli i na svim terenima se oseća postepeno ozdravljenje. Niko ne traži, odnosno ne sme da traži neka centralistička ili hegemonistička rešenja, već naprotiv, poštujući svačiju individualnost, svi smo dužni da radimo na dogovornom povezivanju, na integraciji uz maksimalno čuvanje pojedinačnih interesa, ukoliko oni ne idu na uštrb zajednice.

Dragi drugovi, to važi i za nas filateliste. Ne možemo se skrivati iza nekih individualnih ili lokalističkih interesa ako su u pitanju širi, zajednički interesi. A to je upravo i kod nas slučaj. Da ne nabrajamo mnogo, već da pomenem samo dva momenta: naše istupanje pred inostranstvom na izložbama itd., odnosno naše članstvo u Međunarodnoj filatelističkoj federaciji i naši odnosi odnosno zahtevi prema Zajednici pošta.

Ne želim da ovom prilikom ulazim u detlaje, neću da dajem lekcije niti da stavljam konkretne predloge na dnevni red, već želim da ovaj moj napis sugeriše svakom filatelisti u cranicama SFRJ, bez obzira na njegovu nacionalnost, veroispovest ili temu koju skuplja, pitanje: »Filatelisti, na kojim pozicijama stojite danas, dana .... 1972. godine?»

Oskar O. Redi

НАПОМЕНА УРЕДНИШТВА: као што је нашим читаоцима познато СФС обратио се свим републичким и покрајинском савезу филателиста, са предлогом да се разговара о стварању неке заједничке југословенске филателитичке организације. Нити смо инсистирали нити инсистирамо да та организација треба да има ову или ону форму, да буде овде или онде, да ради овако или онако, већ смо, као што је и ред, сматрали да ће о томе заједнички, како се то популарно каже, решити сви заинтересовани. Нити смо сматрали нити пак сматрамо да смо са тиме било што лоше учинили а још мање мислили. Међутим и поред тога наишли смо на оцене, код другова из појединих филателитичких организација, које су у најмању руку чудне. Добронамерни предлог за стварање будуће организације ови људи су крстили „Надсавез“, „Формалистички централизам организације“, „Централни савез“ итд. итд. Изгледа да ти другови нису у могућности да схвате да ми немамо разлога да говоримо о републичким савезима јер они већ постоје, да неможемо говорити о стварању филателитичког Савеза Румуније, Аустрије или Швицарске јер живимо у Југославији.

ПЛАСМАН ЈУГОСЛОВЕНСКИХ ИЗЛАГАЧА НА ИЗЛОЖБИ „СОЦФИЛЕКС 72 — СОФИЈА“

Златна медаља: Печар Бојан, Љубљана, за изложак „Оптужујем“ сребрна медаља: Вујошевић Дипл. инж. Владимир, Београд за изложак Революционари на југословенским маркама, извод из специјализоване збирке Југославије.

Посребрена медаља: Пешевски Јордан, Београд за изложак Биографија Лењина; Димитрије Јанићијевић за експонат „Револуција народа Југославије“; Иван Дујановић, Ријека за изложак „Владимир Илић Лењин и Бургер Дарија за изложак „За Слободу и мир“.

Бронзана медаља: Радослав Зоре, Београд за експонат „Председник Републике Тито“ и Александар Алексић за експонат „Борба народа Југославије за ослобођење“ приказ дат на максимум картама.

Дипломе: Иванковић Звонимир, Загреб за експонат „Наш Лењин” и исти излагач за експонат „Револуција народа Југославије 1941. — 1945.”.

Почасна група: Заједница Југословенских ПТТ, Београд са експонатом на тему Револуција и Револуционари.

Ванконкурсна класа: Новаковић Др Бранислав, Београд (члан жирија изложбе) имао је експонате Омладинске радне акције у Југославији и експонат „Смрт фашизму — слобода Народу”, те експонат Новаковић Љубомира и Др Бранислава, Београд Бердап”.

Узевши у обзир целокупни пласман југословенских излагача на овој искључиво тематској изложби, међународног ранга, можемо закључити да је добар и да је југословенској филателији донео после више година на међународној арени веома солидан пласман. Истовремено да констатујемо да је ово после низа година први заједнички иступ југословенских филателиста на једној међународној изложби и да је већ на заједничком старту забележен видан успех, који заслужује југословенска филателија. Посебно је важно то истаћи када се има у виду да наши излагачи не располажу ни са довољно знања ни са довољно искуства, ни са захтевима које данас намећу прописи ФИП за тематске изложбе. Стечена искуства треба користити и наставити са започетим радом. Успех неће и у будуће изостати.

ОТВАРАЊЕ ПОШТА У КНЕЖЕВИНИ СРБИЈИ 1858—80.

Историја званичне српске статистике отпочела је 1862. године када је Административно одељење Министарства финансија издало свој први „Државопис Књажества Србије”, оно што би ми данас прецизније, мада сувопарније, назвали „статистичким годишњаком”. Рађен по узору на остале европске статистичке годишњаке, српски „Државопис” садржавао је готово све оно што улази у едицију овога карактера. У њему се могу наћи подаци о уласку и изласку „ес-папа” из Србије, о броју рођених и умрлих, о одржаним панађурима, о школама, о пијачној цени кромпира и лука за сваки месец неке године, јдном речју све изузев податка о поштанском саобраћају.

Интересантно је да овај недостатак „Државописа” није прво привукао пажњу ПТ одељења министарства унутрашњих дела, већ једног члана Главне контроле, рачуноиспитача Адолфа Јакша, који се готово искључиво бавио контролом поштанских рачуна. Почетком седамдесетих година прошлог века Јакш је склопио договор са Министарством финансија да, уз одређену награду, изради поштанску статистику „од почетка па до данас”. Педантни рачуноиспитач је на време завршио своје дело, које је обухватило период до 1872., и доставио га на преглед Министарству. Ту је међутим дошло до застоја, тако да је Јакш морао да интервенише код новог министарства у току 1875. и 1876. Питање објављивања његовог дела било је поново размотрено, тако да се оно, допуњено подацима за период 1872 — 75, коначно појавило 1882. под насловом „Прва поштанска статистика по унутрашњој поштанској радњи Краљевине Србије од 1858. до 1875”.

ПРЕТФИЛАТЕЛИСТИЧКИ ПЕРИОД (1858—66)

Осим већ постојећих пошта, у времену од 1858. до 1866. отворено је још осам нових, и то две у 1860. и 1862. и четири у 1864., тако да је Србија дочекала увођење марака са укупно 43 поште.

1860

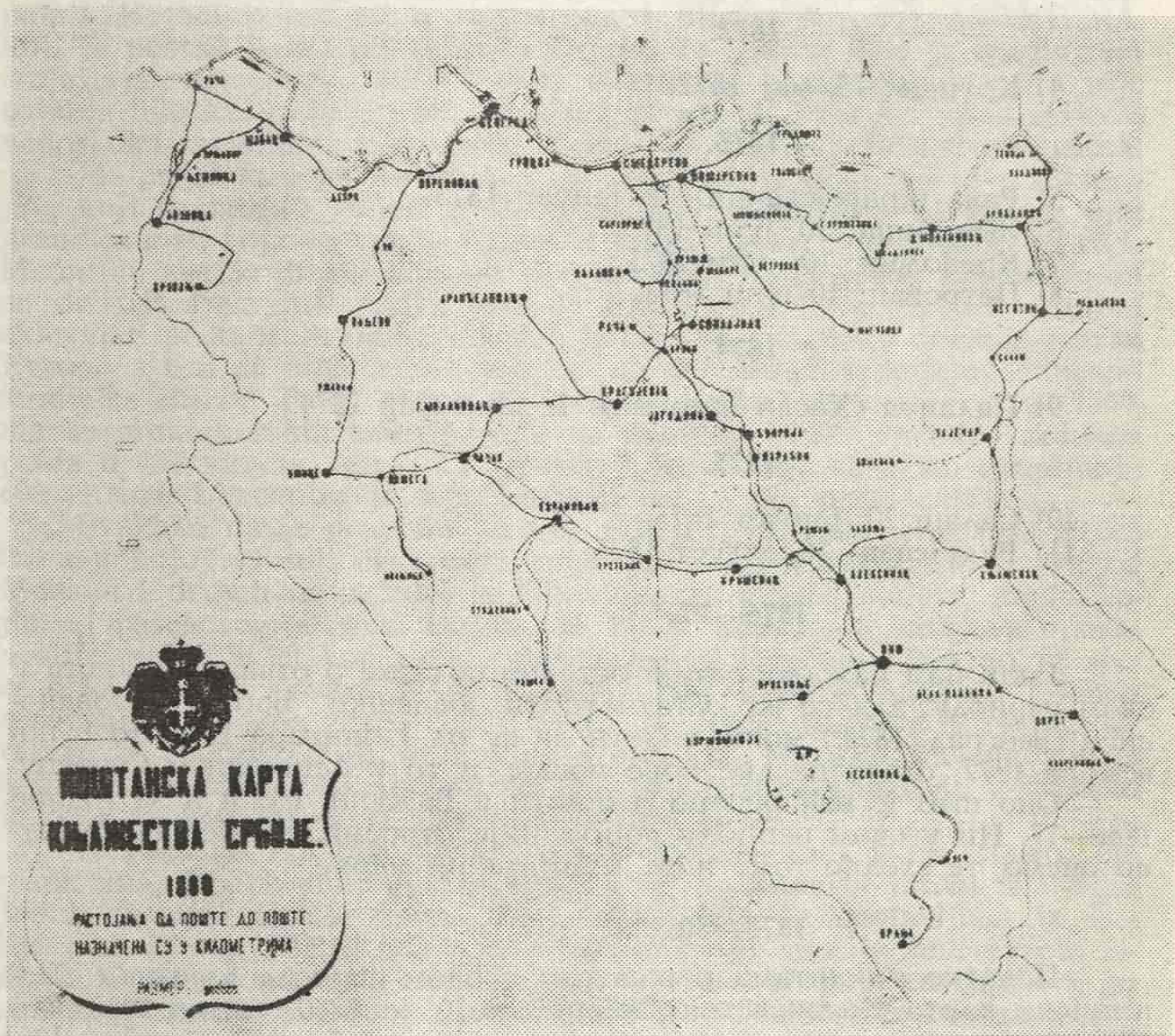
- 1) Велико Градиште: 1. децембар 1860.
- 2) Параћин: 1. децембар 1860.

1862

- 3) Трстеник: 1. мај 1862.
- 4) Свилајнац: 26. мај 1862.

1864

- 5) Ивањица: 13. август 1864.
- 6) Студеница: 26. август 1864.
- 7) Рашка: 28. август 1864.
- 8) Пожега: 31. август 1864.

Од 43 поште при првој расподели марке су добиле 42, док их пошта Ражана није добила јер од свог отварања па до увођења марака није отпремила ниједно приватно писмо, већ искључиво службену преписку.

Ако се ови подаци упореде са онима из нашег Каталога долази се до интересантног закључка да су поједине поште употребљавале поштанске жигове по три (Параћин), четири (Пожега и Рашка) па чак и седам година пре него што су уопште и биле отворене (Студеница).

ПЕРИОД ПОСЛЕ УВОБЕЊА МАРАКА (1866—75 и 1876—80)

Готово пуне три године после увођења марака, у Србији није била отворена ниједна пошта. Тек се 1869. отварају две поште, а затим 1870 и 1872. по једна, 1873. четири, 1874. једна и 1875. две, тако да је у овом периоду отворено укупно 11 пошта.

1869.

- 1) Дебрц: 1. мај 1869.
- 2) Прњавор: 1. мај 1869.

1870.

- 3) Аранђеловац: 22. јуна 1870.

1872.

- 4) Крупањ: 15. мај 1872.

1873.

- 5) Рача (крагујевачка): 1. јануар 1873.
- 6) Жагубица: 10. јуни 1873.
- 7) Крепољин: 10. јуни 1873.
- 8) Петровац: 10 јуни 1873.

1874.

- 9) Паланка (Хасан пашина): 1. децембар 1874.

1875.

- 10) Салаш 20. јануар 1875.
- 11) Радујевац: 10. август 1875.

1876—77.

Јакш нам нажалост није оставио податке о отварању пошта у овом периоду, али се из „Статистичких белешки” Богољуба Јовановића (Београд, 1878.) може видети да су од 1. јануара 1876. до 1. новембра 1877. отворене две нове поште, и то у Лешници и Суповцу.

Оно што је већ речено о пошти у Ражани, важи и за године 1866—77. Ни у овом периоду пошта није отпремила ниједно приватно писмо, те сходно томе није добијала ни марке.

1878—80.

Податке о поштама отвореним у овом периоду даје нам „Поштанска карта Књажевства Србије” коју је 1880. године урадило ПТ одељење (види мој чланак у „Филателисти” бр. 135, стр. 7, и 136. стр. 13 и 14). Са ње видимо да су до 1. маја 1880. на старој територији Србије отворене поште у Великом Орашју и Горњој Крушевици (Кучево), а на новоослобођеној територији поште Ниш, Прокупље, Куршумлија, Пирот, Бела Паланка, Цеп, Лесковац, Врање и Нови Обреновац (данас Димитровград).

Осим тога било је још предвиђено да се у најскорије време отворе и поште у Бољевцу, Голупцу и Жабарима.

Миодраг Р. ВУКОВИЋ

SVJETSKA IZLOŽBA

MARAKA BELGICA 72

24. juna u 12 sati izvršeno je svečano otvaranje ovogodišnje najveće filatelističke izložbe BELGICA. U dvorani Heysel u Briselu, da bi se pružila prilika posjetiocima da vide razne eksponate i da to potraje do 9. jula, kada su zatvorena vrata tog prekrasnog zdanja. Sama palata Heysel nalazi se u neposrednoj blizini čuvenog ATOMIUMA, koji je postao jedan od simbola Brisla. Ta palata dala je mogućnost smještaja nešto preko 4.000 vitrina u takvom aranžmanu da se i nije osjetila bilo kakva gužva ili nestašica prostora. Dvorana puna cvijeća, vodoskoka, svjetlosti i prostora davala je zaista veličanstven utisak.

Materijal koji je bio izložen na izložbi nije dostigao nivo materijala koji se mogao vidjeti u Beču za vrijeme izložbe VIPA, niti onu grandioznost, koja se mogla vidjeti u Pragu za vrijeme izložbe PRAGA. Međutim, sve je disalo jednom preciznošću, kojoj treba posjetilac da se divi. Podjela materijala bila je uproštena. Prvo su bili izloženi eksponati poštanskih uprava, kojih je bilo 51, zatim su dolazile marke Evrope, s tim da nije vršena podjela na generalne, specijalne odnosno studijske zbirke. Ta je grupa obuhvatala najveći broj vitrina tj. 1809, marke prekomorskih zemalja bile su izložene u 619 vitrina, vazдушna pošta u 484 vitrina, tematika i razne specijalizovane vrste skupljanja 696 vitrina. Literatura je bila zastupljena sa 269 predstavnika.

Svakako da je posebnu pažnju plijenila počasna grupa sa 89 vitrina u kojoj su bili eksponati engleske kraljice, princa Rainiera od Monaka i drugih najuglednijih filatelista iz cijelog svijeta, među kojima i našeg sugrađanina Bojanović M. A. koji je iz Sarajeva otišao poslije prvog Svjetskog rata i stalno živi u Londonu. Izlagao je specijalizovanu zbirku kraljevine Poljske. Isto tako pobuđivalo je interesovanje i počasna grupa FIP u kojoj je izlagao advokat Mirko Rašić, ranije iz Zagreba, koji sada živi u Kanadi. Njegova čuvena zbirka Srbije na svim izložbama postizavala je najveća priznanja i svakako je najstručnije obrađena zbirka Srbije na svijetu.

Iz naše zemlje bila su svega dva eksponata i to sa starim dopisnicama, što po mojem mišljenju i ne pretstavlja pravu filateliju. Jedna specijalizovana zbirka Jugoslavije bila je dostavljena iz Italije pod šifrom LIBURNIJA, a prikazivala je specijalitete raznih izdanja. Prema tome naša zemlja bila je vrlo skromno zastupljena, za razliku od zemalja istočne Evrope, koje su poslale svoje brojne eksponate. Međutim, ovakve međunarodne manifestacije svakako da imaju poseban značaj za afirmaciju svake pojedine zemlje i dok se to kod nas ne bude shvatilo, mnoge će zemlje postići velike i zapažene uspjehe. Svakako je interesantno napomenuti da su na ulazu bile izvješene zastave svih zemalja koje su učestvovala na ovoj izložbi. Međutim, umjesto zastave Jugoslavije bila je izvješena zastava Hrvatske sa petokrakom zvijezdom.

Za vrijeme trajanja izložbe održani su kongresi međunarodnih organizacija FISA, AIJP, AIEP, IFSDA i FIP.

Dragislav Teodorović

СТОГОДИШЊИЦА РУСКЕ ДОПИСНИЦЕ И ПРВЕ ДОПИСНИЦЕ ЋИРИЛИЦОМ У СВЕТУ

Прва дописница у свету изашла је у Аусрији 1. октобра 1969. године. Свет је брзо прихватио ову новину. Царска Русија била је девета земља у свету која је усвојила ову новину 1. јануара 1872. године. Уједно је то била прва дописница у свету штампана словима ћирилице. Годину дана касније у Кнежевини Србији појавиће се прва дописница у овој малој земљи Балкана, као прва у једној независној балканској земљи, а годину дана пре Велике Британије и исте године када се појављују прве дописнице у Француској и Јапану и истовремено као друга дописница ћирилицом у свету. Овом приликом у оквиру овог јубилеја најенергичније захтевамо да се наш наступајући јубилеј обележи једном пригодном дописницом, а апелујемо да се покрене заједничка акција за одржавање једне националне изложбе марака и целина уз помоћ југословенске поште.

Пошта СССР обележила је јубилеј прве дописнице Русије пригодном дописницом. Прве дописнице у Русији имале су име Откритоје писмо, као што је и случај био у Србији где су имале име Саобраћајна карта. Прву серију руских дописница чиниле су две вредности: 3 копејке смеђе, за градску (локалну) пошту и 5 копејки зелена за међуградски саобраћај. У исто време је била у течају и дописница без вредносне ознаке (на коју се лепила марка), која се може уврстити у претече, иако је била у течају више од једне деценије, паралелно са већ издатим дописницама. Изузетак првих дописница у Русији везан је за владу цара Александра II, тог историјски опречног цара који је у историји Бугарске Ослободилац, у историји Пољске угњетач под чијом владавином се спроводи аграрна реформа, као напредна мера у феудалној Русији, али као пример с друге стране лоше спроведене реформе.

ГРЕШКЕ НА НАШИМ МАРКАМА

На пригодном издању марке вредности од 1,25 Дин. издате поводом 700-годишњице статута Дубровачке Републике, нашао сам неколико интересантних типских грешака, које се понављају неколико или више пута. Овде ћу навести неколико карактеристичних грешака.

1. — На целом табачићу почетно латинско слово текста „L”, код свих девет марака, нема плаву боју, што је настало услед померања слике. На овом табачићу налази се, на свакој марци, бела линија лево поред црвене ивице „вињете” са Св. Влахом.

2. — На појединим маркама и табачићима, услед померања боје, цифре 1.25 нису испуњене тамном златно-жутом бојом, што је нормалан случај, већ су више или мање беле.

3. — Код неких табачића, латински текст код свих девет марака, на последњем реду непосредно изнад „вињете” са Св. Влахом црне је боје уместо црвене.. На овом табачићу, поред наведене грешке, налази се већа белина око слике а на горњој ивици слике поред црвене ивице налази се и бела линија.

4. — Постоји више нијанси боје од тамније до светлије марке. Постоји више нијанси боје слова текста и то од црвене до тамно-црвене која прелази скоро у црну боју.

5. — На деветој марци у табачићу, код већег броја табачића, на вињети са Св. Влахом, постоји коса црта која се протеже од горњег десног угла вињете ка доњем левом углу, дужина две трећине дијагонале.

6. — Код два табачића „вињета” са Св. Влахом, поред редовног положаја, окренута је на доле и спуштена за 19 mm на доле и 6 mm десно. Тако „вињета”, која је знатно бледе боје уместо црвене, прелази с једне марке на другу а последње три прелазе на околни текст (доле) ван ивице марке.

7. — На једној марци у тексту „ЈУГОСЛАВИЈА” недостаје слово „Л” а делимично су избрисана слова „АИЈА”.

8. — На једној марци текст штампан црним словима, десно од вињете са Св. Влахом, скоро потпуно је избрисан.

Вероватно да су и други филателисти наишли на сличне или нове грешке па би било интересантно да се и на њих укаже пажња.

Дипл. инг. Владимир Вујошевић

АНАТОЛИЈ НИКИФОРОВИЋ ЈАР-КРАВЧЕНКО

Наследник преминулог председника Савеза филателиста СССР-а Кренкела је 61-годишњи народни уметник РСФСР и лауреат државне премије СССР-а, сликар чија су дела ушла у Трећаковску галерију Анатолиј Никифорович Јар-Кравченко. Рођен је 1911. године

у граду Благовештенском на Амуре, дакле у просторствима Далеког Истока. У време Отаџбинског рата, као авијатичар, у тиму заштитника лењинградског неба, у предању одбране Лењинграда израдио је 540 портрета његових бранилаца — авијатичара. Веома плодан сликар портретиста, од портрета својих родитеља до значајних личности нашег времена и исто тако сликар пејсажа. Творац је идејних решења за више поштанских едисија: марка у част Фадајева из 1971. године, коверат у час Јесењина из 1970. године, пригодна дописница у част 10-годишњице првог лета човека у Космосу част славног Гагарина из 1971. године

Уметник и филателиста, при сусрету са нашим председником на Соцфилексу 72 у Софији истакао је да је био у Југославији 1968. и 1969. године и да носи у сећању најлепше импресије из Београда и са Јадранског мора, које је упознао приликом своје посете. Часопису Филателисти том приликом, уметник Јар-Кравченко, садашњи председник совјетских филателиста, упутио је своје срдачне комплименте.

НОВА ПОШТАНСКА ТАРИФА

Тарифе јединствених цена за обична писма и дописнице у унутрашњем саобраћају:

— писмо до 20 грама тежине	0,80 дин.
— „ преко 20 до 50 грама	1,10 „
— „ преко 50 гр. тежине за сваких даљих 50 гр. односно дела тежине додаје се још	0,25 „
— Препоручена писма	1,40 „

У међународном саобраћају

— писма до 20 грама тежине	2. дин.
— „ преко 20 до 50 грама тежине	4. „
— „ тежине 100 до 250 грама	12. „
— „ „ 250 до 500 „	23. „
— „ „ 500 до 1.00 гр.	34. „
— „ „ 1.000 до 2.000 гр.	62. „

За СССР, Мађарску, Чехословачку и ДР Немачку писма до 20 грама тежине као у унутрашњем саобраћају.

— Дописнице обичне	1,20 „
--------------------	--------

За источно-европске земље као и код писма и дописница у унутрашњем саобраћају за Југославију.

KATALOG MARAKA JUGOSLOVENSKIH ZEMALJA 1973

Biro za poštanske marke i izdavačku delatnost ZJPTT izdao je Katalog za 1973. godinu. Filatelisti će verovatno očekivati uobičajenu tabelu promene cena koju smo redovno objavlјivali u našem listu. Međutim, ove godine nismo u mogućnosti da im pružimo to zadovolјstvo, ier ie izdavač izričito napomenuo da je preštampavanje u celini ili delimično zabranјeno.

U odnosu na Katalog za 1972. kod pojedinih izdanјa maraka cene su u velikom porastu, dok u odnosu na korekcije koje su izvršene 31. ianuara ove godine razlike su sasvim male.

Katalog je štampан na belom 80-gramskom papiru na preko 520 strana, a cena mu je 35 dinara, što je po našem mišljenјu pristupačno za veći broj filatelista, pa delimično preštampavanje cena ne bi imalo nekog naročitog efekta.

Katalog se može nabaviti kod prodavnica »Filatelija«, Takovska 7, ili preko Kancelaurije Saveza filatelista Srbije, Sremska 6/IV, Beograd.

KATALOG CELINA

JUGOSLOVENSKIH ZEMALJA

II sveska

Opšta izdanja Jugoslavije

8

Prilog časopisu Filatelista

Beograd 1972.

Izvesno vreme posle ujedinjenja, Ministarstvo pošta i telegrafa raspisalo je, aprila 1919., konkurs za izradu poštanskih vrednosnica. Prvu nagradu dobili su nacrti prof. Peroša iz Zagreba, prema kojima je, uz male izmene, D. Vagner izradio kliše u Državnoj markarnici u Beogradu. Zbog njihovog lošeg izgleda, odustalo se od štampanja vrednosnica po ovim nacrtima, te je izrada poverena njujorškoj firmi »American Bank Note Co.«. Na dan 16. januara 1921. puštene su u promet marke i dopisne karte koje je izradila ova štamparija, ali su već sredinom iste godine, zbog povišenja poštanske tarife, u promet dospele dopisnice sa vrednosnom oznakom po nacrtu prof. Peroša.

Okupacija Jugoslavije aprila 1941. prekinula je za jedno izvesno vreme izdavanje poštanskih celina Jugoslavije, a umesto njih u periodu 1941—45. javljaju se razna izdanja za okupirana područja.

Po oslobođenju jednog dela Jugoslavije, 6. decembra 1944., javljaju se dopisnice DFJ, nastale preštampavanjem dopisnica okupirane Srbije. Za vreme DFJ, i u toku prvih godina postojanja FNRJ, gotovo sve poštanske celine Jugoslavije bile su štampane u nekoliko varijanti, na jezicima jugoslovenskih naroda, da bi konačno bili usvojeni jedinstveni natpisi koji su i danas u upotrebi. Od 1971. u Jugoslaviji su, pored običnih, uvedene i poštanske celine sa fosforescentnim nanosom.

Sve do 1948. dopisnice su bile jedina vrsta poštanskih celina Jugoslavije. Tek novembra 1948. javljaju se prvi masovni koverti, koverti za avionski saobraćaj i aerogrami. Zbog velikog vremenskog razmaka između izdavanja prve dopisnice i prvog koverta, i značajnih promena koje su se odigrale u tom periodu, ovom prilikom otstupiće se od uobičajenog načina katalogizacije, i umesto koverata biće prvo obrađene dopisnice.

Obrada je bazirana u prvom redu na katalogizaciji Dragana Novaka, katalogizaciji novosadskog »Biltena«, i na onim službenim podacima koji su bili dostupni priređivaču. Osim toga korišćeni su i drugi radovi i saopštenja objavljivani u našoj filatelističkoj literaturi.

Cene u ovom katalogu mogu se uzeti samo uslovno, kao osnov za međusobnu razmenu jugoslovenskih sakupljača. Kako u ovom trenutku Katalog »Filatelite« nije, niti može biti, realni neto katalog, tek ostaje na tržištu da izvrši neophodne korekcije cena.

Priređivač koristi priliku da se zahvali Arhivu Srbije, PTT Muzeju, Siniši Ostojiću, ing. V. Vujoševiću, D. Janićijeviću i prof P. Nikizoviću na pomoći u službenoj i filatelističkoj literaturi i materijalu, kao i na korisnim primedbama u pogledu cena.

SVEČANO OTVARANJE

IZLOŽBE MARAKA »BEOGRAD 72«

ODRŽACE SE U SREDU, 18. 10. 1972. U 17^h

U DOMU OMLADINE

DOPISNICE

Priredio za štampu M. R. Vuković

Kraljevstvo i Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca

1921., 16. januar. Prvo redovno izdanje dopisnica za unutrašnji saobraćaj; vrednosna oznaka sa slikom marke od 15 para prvog američkog izdanja, sa oznakom štamparije ispod slike »American Bank Note Co.«; natpis na karti troredan „Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca/Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca“; sa napomenom dole levo: „Само за адресу/Samo za adresu“.

1) 15 para, žutozelena		
a) drugi red teksta u blok pismu, dugačak 42 mm., karton sivožut	3.—	1.—
b) isto, samo karton žućkast	3.—	1.—
c) drugi red teksta u blok pismu dugačak 44 mm., papir smeđast	5.—	3.—
d) drugi red teksta u antika pismu dugačak 48 mm., papir bledožut	3.—	1.—

1921., 1. juli. Povišenje poštarine; dopisne karte za unutrašnji i međunarodni saobraćaj sa vrednosnom oznakom sa likom regenta Aleksandra (25 para) i Kralja Petra I (50 para); u natpisu dodat tekst na francuskom jeziku: nacrt prof. Peroša, rez. D. Vagnera, knjigotisak Državne markarnice.

2) 25 para, žutozelena		
a) četvrta adresna linija duga 63 mm	2.—	1.—
a) četvrta adresna linija duga 54 mm.	3.—	2.—
3) 50 para, crvena	3.—	3.—

Postoje primetne razlike u boji, i to kod br. 2 žutozelena, maslinasto zelena, zelena i tamno zelena, a kod br. 3 svetlocrvena, crvena i tamnocrvena. Poznate su i razlike u kartonu. Specijalni skupljači razlikuju više podvrsti ovih karata, prema međusobnom položaju pojedinih elemenata sloga.

Napomena: Cena navedena za kartu br. 3 odnosi se samo na primerke upotrebljene u međunarodnom saobraćaju. Primerki upotrebljeni u unutrašnjem saobraćaju vrede 50% manje.

1921., 15. juli — 1. avgust. Dopisnice za unutrašnji i međunarodni saobraćaj sa plaćenim odgovorom; kao prethodno izdanje samo je dodat tekst »sa plaćenim odgovorom« ćirilicom, latinicom i na francuskom; nacrt prof. Peroša, rez. D. Vagnera, knjigotisak Državne markarnice na žućkastom papiru.

4) 25 + 25 para, žutozelena (15. VII)	20.—	
a) uputna karta	7.—	7.—
b) karta za odgovor	7.—	7.—
5) 50 + 50 para, crvena (1. VIII)	30.—	
a) uputna karta	10.—	10.—
b) karta za odgovor	10.—	10.—

1922. — 1923., avgust. Dopisnice za unutrašnji i međunarodni saobraćaj sa vrednosnom oznakom sa likom Kralja Aleksandra u levom poluprofilu, sa signaturom gravera ispod slike; nacrt i rez. D. Vagnera, knjigotisak Državne markarnice na žućkastom kartonu.

6) 50 para, zelena (1922)		
a) »CARTE POSTALE« dugo 36 mm.	3.—	2.—
b) »CARTE POSTALE« dugo 27 mm.	4.—	2.—
7) 1½ din., crvena (VIII 1923)	5.—	3.—

Poznate su nijanse boje i razlike u kartonu.
Dopisnica br. 7 važila do 31. X 1931.

1924. Dopisna karta za unutrašnji saobraćaj sa novim crtežom vrednosne oznake sa likom Kralja Aleksandra u profilu na levo, i oznakom vrednosti »50« u osmougaoanom okviru; slovo „Д“ u „ДОПИСНА“ usko ili široko; knjigotisak Državne markarnice.

8) 50 para, zelena				
	I usko „Д“	II široko „Д“		
a) karton žućkast, satiniran, deblji	4.—	2.—	4.—	2.—
b) karton žućkast, gladak, tanak	2.—	1.—	2.—	1.—

c) karton žućkast, rapav, tanji	3.—	1.—	3.—	1.—
d) karton sivožućkast, tanak	2.—	1.—	2.—	1.—
e) karton sivozelen, tanak	2.—	1.—	2.—	1.—

Postoje nijanse u boji štampe, od blede do tamno zelene, kao i jasna žutozelena boja. Specijalni sakupljači razlikuju nekoliko varijanti prema međusobnim rastojanjima pojedinih elemenata sloga.

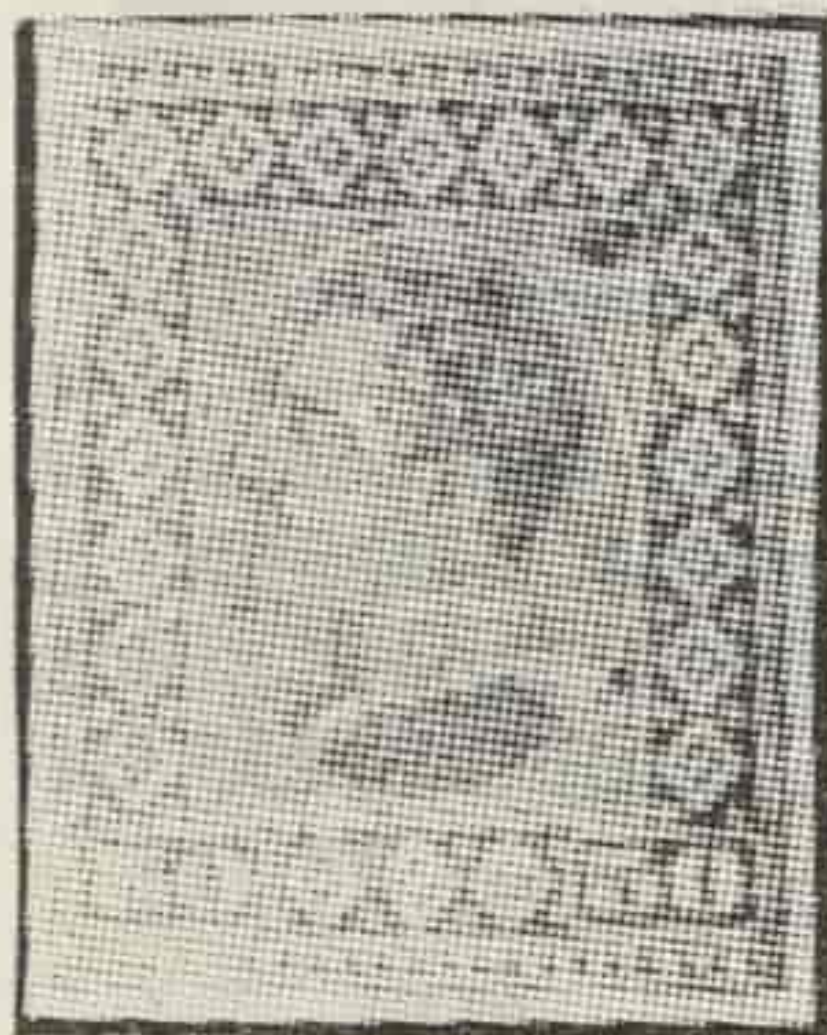

1926., 1. novembar. Dobrotvorno izdanje za postradale od poplava; dopisnice br. 7 i 8 sa pretiskom doplatnog viška »+0,50« u crvenoj boji

9) 50 para + 0,50 (din), zelena		
a) usko „Δ”, karton žućkast, satiniran, deblji	10.—	5.—
b) široko „Δ”, karton žućkast, gladak, tanji	8.—	5.—
c) široko „Δ”, karton sivozelen, tanak	6.—	4.—
10) 1½ din. + 0,50 (din.), crvena	15.—	8.—

Obe karte postoje sa pretiskom „+ 0,50” kod koga je nula primetno udaljena od petice (+ 0,5 0)

Bile su u obaveznoj upotrebi od 1. do 30. novembra 1926.

1927., avgust. Redovno izdanje dopisnica za unutrašnji saobraćaj sa promenjeni crtežom vrednosne oznake, sa likom kralja Aleksandra u profilu na levo; crtež glave krupniji, izmenjene šare ukrasnog okvira, a oznake vrednosti „50” u donjim uglovima manje i u pravougaonom okviru; nacrt i rez D. Vagnera, knjigotisak Državne markarnice u Beogradu na žućkastom kartonu.

11) 50 para, zelena	3.—	1.—
---------------------	-----	-----

Poznate su nijanse boje štampe i kartona, i oštećeno E u „POSTALE”

1928., 18. juni. Pomoćno izdanje dopisnih karata za unutrašnji saobraćaj; dopisna karta br. 9 sa doplatnim viškom poništenim debelom crvenom crtom.

12) 50 para, zelena		
a) pretisak na br. 9a	12.—	8.—
b) pretisak na br. 9b	15.—	10.—
c) pretisak na br. 9c	10.—	7.—

Poznate su karte sa dvostrukim pretiskom.

1930. Dopisne karte za unutrašnji saobraćaj sa vrednosnom oznakom kao kod izdanja iz 1927., samo sa promenjenim nazivom države; ćirilicni tekst „KRALJEVINA JUGOSLAVIJA” dug 45 ili 42,5 mm.; knjigotisak Državne markarnice u Beogradu.

13) 50 para zelena, karton bledožut

	I 45 mm.	II 42,5 mm.
a) »CARTE POSTALE« dugo 25 mm.	4.—	1.—
b) »CARTE POSTALE« dugo 32 mm.	4.—	2.—
c) »CARTE POSTALE« dugo 35 mm.	3.—	1.—

Kod ove dopisnice postoje tri štampanja, i to: 1) karta 13aI, 2) karte 13bI i 13cI i 3) karta 13cII.

1931., avgust. Dopisna karta za međunarodni saobraćaj sa vrednosnom oznakom sličnom izdanju iz 1924., i novim nazivom države: knjigotisak Državne markarnice.

14) 1 ½ din., crvena, karton žućkast

a) »CARTE POSTALE« dugo 32 mm.	5.—	3.—
b) »CARTE POSTALE« dugo 35 mm.	5.—	3.—

Poznate su nijanse boje kartona.

1932., 1. april — 1934., 1. juli. Povišenje poštarine. Dopisne karte za unutrašnji i međunarodni saobraćaj sa vrednosnom oznakom kao kod franko maraka iz 1932—34, sa signaturom crtača i gravera ispod slike; nacrt P. Stojičevića, rez D. Vagnera, knjigotisak Državne markarnice.

15) 75 para, zelena (1932)	2.—	1.—
16) 1,75 din., crvena (1934)	10.—	6.—

1933. avgust. Prvo redovno propagandno izdanje dopisnih karata sa slikama predela; vrednosna oznaka kao kod br. 15.; levo slika predela, u sredini natpis sa nazivom države; sve u ukrasnom okviru; izbor motiva izvršila »Jugopostreklama« Matice sokolske.

18) 75 para, tamnosmeđa

Ova karta štampana je sa ukupno 42 razna motiva:

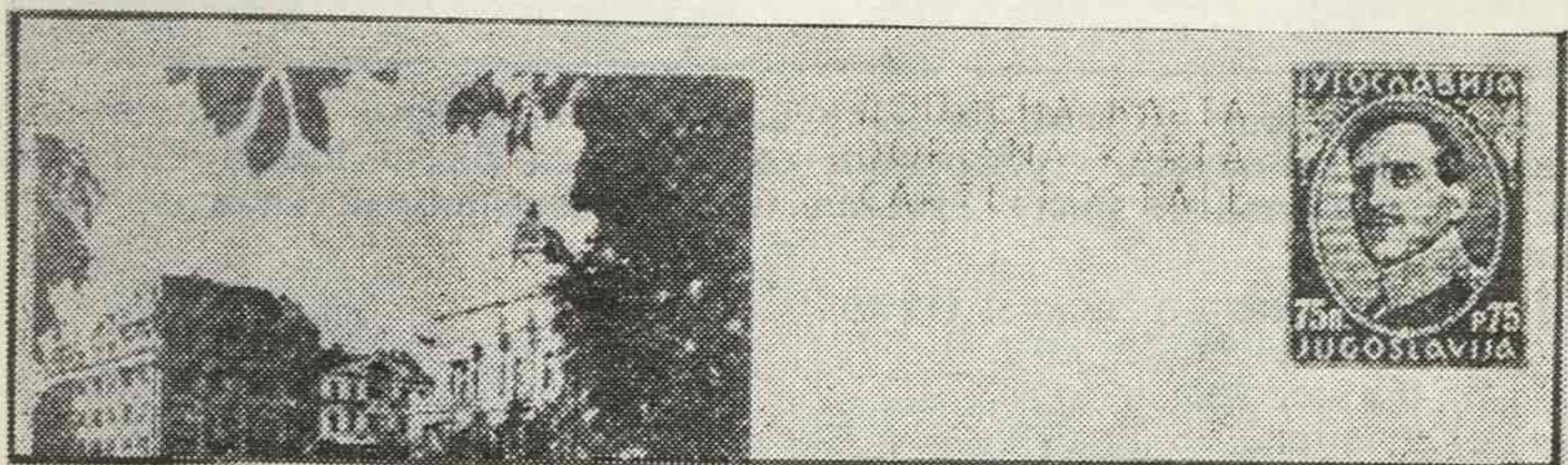
- 1) Beograd, panorama 2) Beograd, Stari grad sa Dunavom i Zemunom
- 3) Bohinjska bistrica sa Triglavom 4) Bohinjsko jezero 5) Lečilište Brestovac kod Zagreba 6) Brežice 7) Celje, Stari grad 8) Čakovec, Stari grad Zrinjskih 9) Delnice 10) Zdravilište Golnik 11) Manastir Gračanica 12) Ivanec 13) Jajce 14) Jesenice 15) Kraljevica 16) Kralje-

vica državno lečilište 17) Kranjska gora, letnji pejzaž 18) Kranjska gora, zimski pejzaž 19) Lesce sa Karavankama 20) Ljubljana sa Ljubljanskim gradom 21) Ljubljana, panorama 22) Ljubljanski grad 23) Mlinska, otok Krk 24) Manastir sv. Nauma, Ohrid 25) Maribor,

glavni trg 26) Metlika 27) Ormoš ob Dravi 28) Parobrod »Kralj Aleksandar I« 29) Parobrod »Prestolonaslednik Petar« 30) Motiv sa Plitvičkih jezera 31) Plitvička jezera 32) »Pohorski dom« na Pohorju 33) Rogaška slatina, zdravilište 34) Ruše 35) Sarajevo, Huseinbegova džamija 36) Selce 37) Senj, luka 38) Sevnica ob Dravi 39) Tržić 40) Varaždinske toplice, Josipova kupelj 41) Veles na Vardaru 42) Zagreb, trgovačka i obrtnička komora.

1934. juli. Drugo propagandno izdanje dopisnih karata sa slikama predela; kao prethodna karta, samo u promenjenoj, crnoj, boji, bez ukrasnog okvira i imena države u natpisu; izbor motiva »Jugopost-reklama«.

18) 75 para, crna (540.000)

5.— 4.—

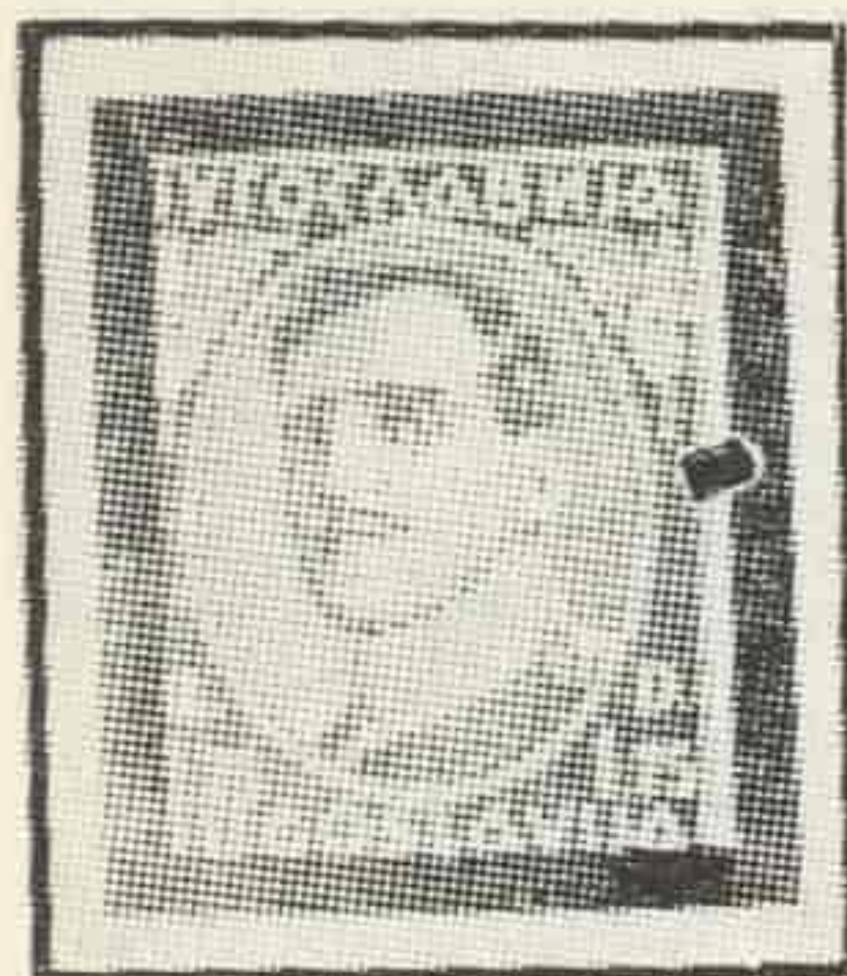
Ovo izdanje štampano je sa ukupno 54 različita motiva, u tiražu od 10.000 primeraka od svakog motiva:

1—5) Beograd; Stari dvor — Terazije — Kalemegdan, Geografski institut — Ulica Miloša Velikog, Ministarstva — Muzej Kneza Pavla 6) Bol na Braču 7) Crikvenica 8) Črna pri prevaljah 9) Dom na Mrzlici kod Trbovlja 10) Gornji grad 11) Hvar, kupalište 12) Banja Ilidža 13) Jajce, pogled na grad 14) Konjice 15) Koprivnica 16) Korčula 17) Kranj 18) Krk na otoku Krku 19) Lečilište »Klenovnik« 20) Litija 21—22) Ljubljana: — Ljubljanski grad — panorama sa Kamniškim planinama 23) Ljutomer 24) Makarska, kupalište 25) Maribor 26) Maribor 27) Metlika 28) Mežica sa Pecom 29) Milna na Braču 30) Mostar 31) Murska Sobota 32) Novi Vinodol 33) Novo mesto 34) Omiš 35) Omišalj na Krku 36) Ormož, kupalište 37) Osijek, tvrđava 38) Palić 39) Parobrod »Jugoslavija« 40) Parobrod »Zagreb« 41) Parobrod »Prestolonaslednik Petar« 42) Ribnica 43) Rogaška Slatina 44—46) Sarajevo, tri različita motiva 47) Senta 48) Senta, gradska kuća sa spomenikom kralja

Petra 49) Sisak 50) Lečilište Slatina Radenci 51) Split 52) Split, spomenik Grguru Ninskom 53) Škofja Loka 54) Varaždinske Toplice, Josifova kupelj.

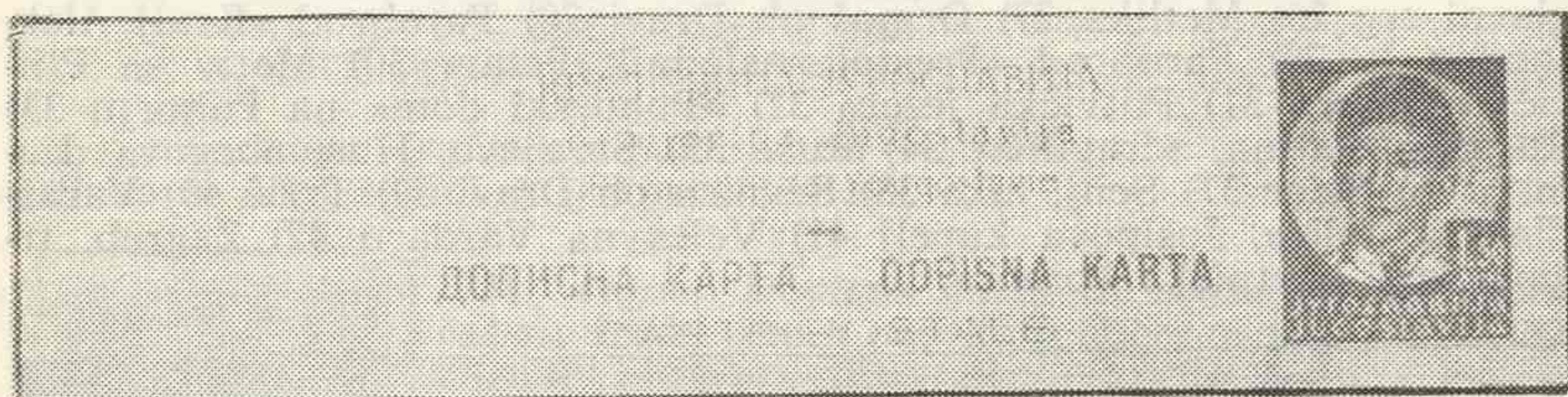
Karte br. 17 i 18 važile su do 30. VI 1939.

1934., novembar. Dopisne karte za unutrašnji i međunarodni saobraćaj sa vrednosnom oznakom izdanja 1932—34., sa pretiskom crnog ruba u znak žalosti zbog ubistva kralja Aleksandra; knjigotisak Državne markarnice u Beogradu.

19) 75 para, zelena	3.—	1.—
20) 1,75 din., crvena	8.—	6.—

Važile do 30. juna 1939.

1935., septembar — 1936. Dopisne karte za unutrašnji i međunarodni saobraćaj sa novom vrednosnom oznakom sa likom kralja Petra II u malom formatu; nacrt Sretena Grujića, knjigotisak Državne markarnice.

21) 0,75 din., karton žućkast (1935)		
a) plavozelena	3.—	1.—
b) tamnozeleno	3.—	1.—
c) maslinasto zelena	2.—	1.—
22) 1,50 din., cinobercrvena (1936)	8.—	4.—
23) 1,75 din., višnjevocrvena (1936)	10.—	5.—

Napomena: Dopisnica od 1,50 din. (br. 22) služila je za saobraćaj sa Čehoslovačkom, Rumunijom, Turskom i Italijom.

Dopisnice br. 21 i 23 važile su do 30. jula 1939.

1936., 1. juli. Treće redovno izdanje dopisnih karata sa slikama predela (u tri boje), za unutrašnji i međunarodni saobraćaj; slika predela u bakrotisku Jugoslovenske tiskarne u Ljubljani, vrednosna oznaka i prodajna cena u knjigotisku Državne markarnice u Beogradu.

24) 0,75 din., zelena (1.200.000)		
a) boja slike crna	3.—	3.—

b) boja slike smeđa	3.—	3.—
c) boja slike plava	3.—	3.—

25) 1,75 din., višnjevocrvena (400.000)

a) boja slike crna	5.—	5.—
b) boja slike smeđa	5.—	5.—
c) boja slike plava	5.—	5.—

Štampano je ukupno 32 motiva koji se ponavljaju kod obe karte:

1—2) Beograd: — Terazije — Ulica Kneza Miloša 3) Letovalište Bled 4) Bled u zimi 5) Bohinjsko jezero 6) Budva 7) Cetinje 8) Crikvenica 9) Crikvenica, kupaći u moru 10) Dubrovnik 11) Dubrovnik, gradska luka 12) Hercegnovi 13) Hvar, mramorno kupalište 14) Jajce sa vodopadom 15) Korčula 16) Kotor 17) Ljubljana 18) Makarska 19) Mostar 20) Novi 21) Oplenac, crkva sv. Đorđa 22) Plitvička jezera 23) Rab 24) Sarajevo 25) Selce 26) Skoplje 27) Split 28) Split, Bačvice 29) Ohridsko jezero- manastir sv. Nauma 30) Šibenik 31—32) Zagreb: — Kazalište — Umetnički paviljon.

Svaki od motiva štampan je u sve tri boje.
Prodajna cena karata bila je 1.— odnosno 2.— dinara.
Važile do 30. juna 1939.

1936. Prigodno dobrotvorno izdanje dopisnih karata za unutrašnji saobraćaj u korist obnove manastira Žiča, sa slikama manastira.

26) 0,75 din., plavozelena/maslinastozelena (1.—)

a) totalni pogled na manastir	3.—	2.—
b) zvonik i konak manastira	3.—	2.—
c) pogled na zvonik kroz kapiju	3.—	2.—

Doplata od 25 para išla je u korist obnove manastira Žiča.

Poznate su znatne razlike u boji slike kod br. 26b.

1937. Povišenje poštarine u međunarodnom saobraćaju; dopisna karta sa vrednosnom oznakom kao kod prethodnog izdanja (Petar II — mali format), samo nominalne vrednosti od 2 din.; Knjigotisak Državne markarnice u Beogradu.

27) 2 din., višnjevocrvena 4.— 3.—

Postoje manje razlike u kartonu.

1937., mart. Prigodno dobrotvorno izdanje povodom 1000-godišnjice hrvatskog kraljevstva u korist odbora za podizanje bazilike na Duvanjskom polju, sa slikama bazilike i Ćirila i Metodija.

- 28) 0,75 (1.—) din., zelena
a) bazilika sa pročelja	3.—	3.—
b) bazilika sa strane	3.—	3.—
c) Ćirilo i Metodije	3.—	3.—

- 29) 1,50 (1,75) din., crvena, Ćirilo i Metodije 4.— 4.—
 30) 2 (2,25) din., višnjevocrvena, Ćirilo i Metodije 4.— 4.—

Od prodajne cene išlo je 20 para u korist Odbora za izgradnju bazilike na Duvanjskom polju.

Važile do 31. oktobra 1939. Rešenjem P. t. br. 31336 od 25. juna 1940. ponovo su puštene u promet, sa predviđenim rokom važnosti do 31. decembra 1941.

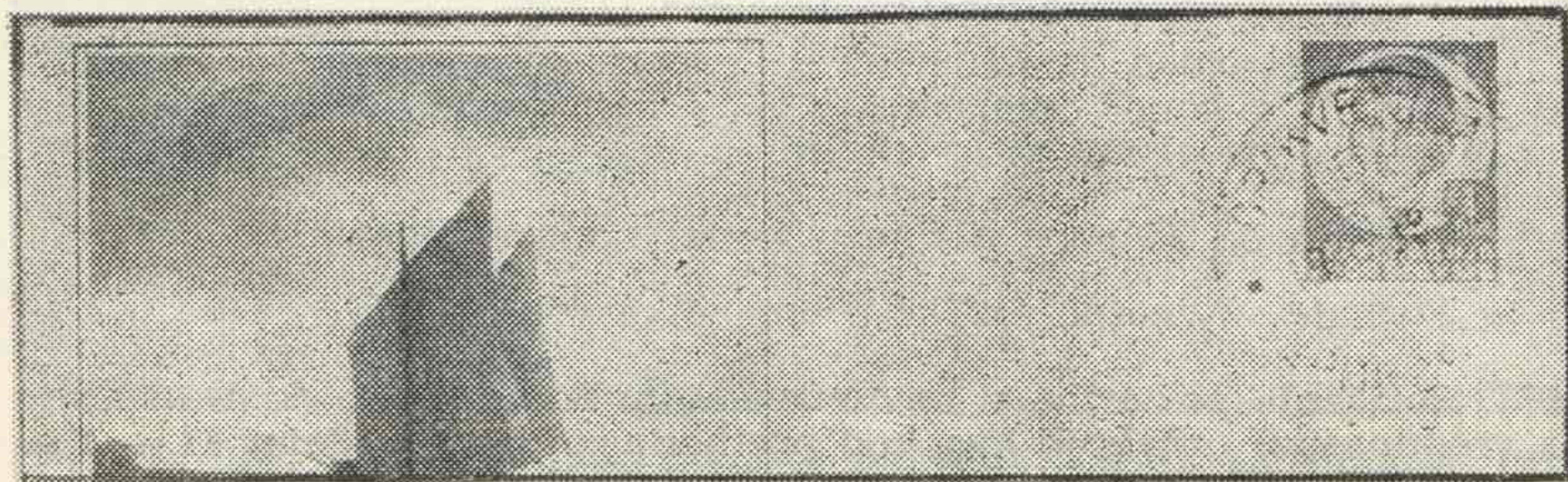

1937. Povišenje poštarine u unutrašnjem saobraćaju; dopisna karta kao kod izdanja iz 1935., samo za vrednosnom oznakom od 1 dinara.

- 31) 1. din., karton žućkast
a) žutozelena	2.—	1.—
b) tamnomaslinastozelena	3.—	2.—

1937., decembar. Četvrto redovno izdanje dopisnih karata za unutrašnji saobraćaj sa slikama predela; slova u natpisu manja, dimenzije slike 57—61 × 72 mm.; izrada slaba, nejasna; slika, adresne linije i natpis u ofset štampi Litografije Beranek u Beogradu, vrednosna oznaka u knjigotisku Državne markarnice u Beogradu na belom kartonu.

- 32) 1 din., plavozelena (15.000.000)
a) boja slike plavosiva	2.—	1,50
b) boja slike svetlozelena	2.—	1,50
c) boja slike maslinasta	2.—	1,50
d) boja slike smeđa	2.—	1,50

Štampano je 320 motiva u navedenim bojama, sa područja raznih poštanskih direkcija:

Direkcija Beograd — 36 motiva, svi sa teritorije Beograda:

- 1) Bronzana statua pred umetničkim paviljonom 2) Crkva Aleksandra Nevskog 3) Čehoslovačko poslanstvo 4) Dedinje 5) Francusko poslan-

stvo 6) Gradske zidine 7) Hotel Moskva 8) Jedina džamija u Beogradu 9) Knežev spomenik 10) Konak kneza Miloša 11—19) Kalemegdan: — stražara na terasi ka Pobedniku — Gradska kapija — Kapija princa Eugena Savojskog — Stepenice ka Pobedniku — Geografski institut — Geografski institut sa spomenikom zahvalnosti Francuskoj — Geografski institut sa topovima — Crkva Ružica — Pogled na Savu 20) Miloša Velikog ulica 21) isto, statua ratnika na fasadi Generalštaba 22) Ministarstvo saobraćaja 23) Ministarstvo finansija 24) Muzej princa Pavla 25) isto, skulptura I. Meštrovića 26) Narodna skupština 27) Narodna banka 28) Narodna biblioteka 29) Spomenik palim braniocima Beograda 30) Spomenik zahvalnosti Francuskoj 31) Spomenik Dositeju Obradoviću 32) Stari i novi Beograd, Bosanska ulica 33) Studentski dom 34) Tvrđava, Nebojša kula 35) Zanatski dom 36) Univerzitet.

Direkcija Zagreb — 70 motiva:

1—2) Bakar: — Pristanište — Primorska kuća 3—5) Baška — Grad — Plaža — Čamci i jedrenjaci 6) Brod na Kupi 7—8) Crikvenica: — Jedrenjaci — Terasa 9) Daruvar 10) Đakovo, Katedrala 11) isto, unutrašnjost katedrale 12—14) Fužine: — Gorski Kotar — Panorama — Panorama, levo četinar 15) Grad Trakošćan 16) Grad Dubovac kod Karlovca 17—18) Gorski Kotar: — Skrad — Bele Stene — 19—22) Kraljevica: — Luka sa jedrenjacima — Luka sa brodom — Stepenice — Hoteli 23) Krapinske toplice 24) Krk 25) Lipik 26) Martinšćica 27—28) Malinska: — Čamac i jedrenjaci — Šetalište 29) Novi 30) Ozalj 31) Osijek 32) Omišalj 33—34) Ogulin: — Frankopanova kula — okolina Ogulina 35—41) Plitvička jezera: — Panorama — Panorama, levo drvo — Panorama, u dnu staza — Panorama, snimak sa strane — Sastavci — Galovac — Plitvice, jezero Galovac 42—46) Rab: — Krovovi grada — Staza sa ogradom — Panorama levocvetna aleja — Panorama, desno stena, levo četinar — Jedrilice 47) Reka Kupa 48) Selce 49) Senj 50) Sisak 51) Samobor 52—53) Sušak: — Brod sa strane — Brod spreda 54) Trsat 55—56) Topusko: — Panorama — Restoracija — 57) Stubičke toplice 58) Varaždin 59) Varaždinske toplice 60) Velebit, put Obrovac — Lovinac 61—70) Zagreb: — Jelačićev trg sa katedralom — Jelačićev trg sa hotelom »Milinov« — Katedrala — Kaptol — Kazalište — Markova crkva — Motiv iz Zagreba — Pogled sa krova — Štrosmajerov spomenik — Umetnički paviljon.

Direkcija Ljubljana — 50 motiva:

1—3) Bled: — Panorama — Ostrvo — Pogled na grad 4—6) Bohinjsko jezero: — Panorama — Crkva sv. Janeza — Pogled na Bohinj sa porte crkve sv. Janeza 7—8) Gozd Martuljak: — Koča — Put 9—10) Jezersko: — Crkva — Planinski masiv 11) Jalovec, Juliski Alpi 12—13) Kamniške Alpe: — Masiv — Gore 14) Kranj 15) Kranjska Gora 16) Krka 17) Krka, otok Visovac 18) Karavanke, pogled sa slemena 19) Laško 20—22) Ljubljana: — Mesni trg — Pogled na grad — Nebotičnik 23) Maribor 24) Maribor, Ratuša 25) Planica 26—30) Pohorje: — — Panorama — Mislinje — Dom — Pogled na visoravan — Senjorjev dom 31) Pot na Vršič 32) Savinjske Alpe 36) Solčava 37) Škrlatica 38) Triglav 39) Triglavski masiv, Stenar 40—43) Triglavsko jezero: — — Jezero — Jezero iz kočice — Jezero sa kočicom — Koča 44) Vršič 45) Velika planina 46) Tržič 47) Rimske toplice 48) Vilfanov dom na Begunjščici 49) Iz okoline Celja 50) Iz okoline Škofje Loke, Sv. Volebnik u Poljanskoj dolini.

Direkcija Cetinje — 26 motiva:

1—4) Boka Kotorska; — Panorama — Kotorska tvrđava — Kotor i Lovćen — Kotor, snimak sa tvrđave sv. Ivana 5) Cavtat 6) Cetinje 7) Crno Jezero na Durmitoru 8—9) Durmitor: — Panorama — Crno jezero 10—16) Dubrovnik: — Panorama — Dubrovnik sa Lapadom — Lovrijenac — Dvor, Gornja galerija — Minčeta — Dvor, česma — Kupalište »Ploče« 17) Dubrovačka reka 18) Hercegnovi 19) Lapad 20) Lopud 21) Miločer 22) Peć, patrijaršija 23) Srebrno kod Dubrovnika 24) Sveti Stefan 25—26) Trsteno: — Panorama, levo put — Panorama, levo klisura.

Direkcija Novi Sad — 28 motiva:

1) Arandjelovac, tip šumadijske kuće 2) Avala 3) Dunavska obala, Vojvodina 4) Kamenica, Srem 5—6) Koviljača: — Železnički dom — Terasa 7) Kopači u Bačkoj 8) Manastir Grgeteg 9) Motiv iz Vojvodine 10—12) Novi Sad; — Palata trgovačke banke — motiv iz Novog Sada — motiv iz Novog Sada 13) Na vojvođanskoj njivi 14—18) Oplenac, pet različitih motiva 19—21) Palić kod Subotice: — Panorama — Kupalište — Kursalon kupatilo 22) Smederevo 23) Sombor 24) Sremska Kamenica 25—26) Sremski Karlovci: — Patrijaršija — Katedrala 27) Subotica 28) Tekija, kod Srem. Karlovca.

Direkcija Split — 28 motiva:

1—2) Banjaluka: — Saborna crkva — Džamija 3) Biograd 4) Bočarsko jezero, Hercegovina 5—6) Hvar: — Panorama, napred čamci — Panorama, cvet juke 7—9) Jajce: — Vodopad sa strane — Vodopad spreda — Brvnara 10) Klis 11) Korčula 12) Korčula, Sv. Nikola 13) Makarska 14) Mostar, rimski most 15) Omiš 16) Solin 17—21) Split: — Zvonik sv. Duje — Peristel — Panorama — Panorama, napred čamci — Panorama, levo stub 22—23) Šibenik: — Zvonik — Panorama sa jedrilicama 24—25) Travnik: — Tvrđava, kula — Gradske zidine 26—27) Trogir: — Gradske zidine — Portal katedrale 28) Vrbas, put Banjaluka — Jajce.

Direkcija Sarajevo — 28 motiva:

1 Banja Ilidža 2—6) Drina: — Panorama — Panorama, levo stena — Planinski masiv — Klisura — Kajak 7—10) Jahorina: — Panorama, levo staza, desno reka — Snežni teren — Dom na Jahorini — Planinska kuća i skijaš 11) Jelašnica, Suva Planina 12) Manastir Rača 13) Manastir sv. Trojice, Ovčar 14) Počitelj 15—23) Sarajevo: — Panorama — Pogled sa Begove džamije — Begova džamija — Dvorište Begove džamije — Most — Miljacka — Ulica sa minaretom — Ulica sa česmom — Ulica sa bulom 24) Šargan 25) Užice, turski most 26) Višegrad 27—28) Zlatibor: — Pejzaž — Pejzaž, u dnu hotel.

Nastavak u broju 143

СЕРИЈА ПРИГОДНИХ ПОШТАНСКИХ МАРАКА „XX МУШКА И V ЖЕНСКА ШАХОВСКА ОЛИМПИЈАДА”

Поводом одржавања XX мушке и V женске шаховске олимпијаде у Скопљу, Заједница југословенских ПТТ издаје две пригодне поштанске марке у вредности од:

1.50 дин. тираж: 700.000 камада

6.00 дин. тираж: 250.000 комада

Под покровитељством председника Тита, од 18. септембра до 14. октобра 1972. у главном граду Македоније — Скопљу, одржавају се следеће шаховске манифестације: XX јубиларна мушка олимпијада, V женска олимпијада, Конгрес Међународне шаховске федерације Комисије за проблемски шах ФИДЕ, као и скуп проблемиста и дописних играча.

XX јубиларна мушка олимпијада почиње 18. септембра и очекује се да ће у њој узети учешће 70 репрезентација целог света.

V женска олимпијада почиње 25. септембра и сматра се да ће у истој учествовати 30 репрезентација.

На конгресу ФИДЕ, који почиње 28. септембра а траје 10 дана, очекује се присуство делегата из 100 држава.

Мотив марке од 1.50 дин. представља шаховску фигуру пешака на шаховском пољу; за мотив марке од 6.00 дин. узета је шаховска табла са симболима шаховских фигура краља и краљице.

Марке су штампане у швајцарској штампарији »Nélio Courvoisier, S. A.«, la Chaux-de-Fonds, у четворобојној хелиографури, а у таблицама од 9 марака.

Графичку реализацију дао је академски сликар из Београда Андреја Миленковић.

Формат: марка 36×26 мм
слика на марки 33×23 мм

Зупчање: чешљасто $11 \frac{3}{4}$

Датум пуштања у продају: 18. септембар 1972.

Истог дана Биро за поштанске марке и издавачку делатност ЗЈПТТ пустиће у продају пригодан коверат по цени од 1.50 дин.

Aca M. Aleksandrić, sekretar SFS

● U prvoj polovini ove godine ZJPTT je izdala ukupno 25 raznih maraka za koji komplet je svaki filatelista morao izdati 72,90 dinara.

● Svakako je već svima poznato da je olimpijska baklja za XX olimpijske igre u Minhenu upaljena u Olimpiji u Grčkoj 28 jula ove godine. Olimpijsku baklju po svojoj tradiciji preneli su kroz mnoge zemlje sportisti. Tako su baklju primili naši sportisti iz Rumunije a predali je sportistima Mađarske. Ovu značajnu sportsku manifestaciju koju prate milioni ljudi u svetu i naša ZJPTT obeležila je prigodnim žigovima koji su bili u upotrebi kod glavnih pošta na dan prolaska baklje i to: Vršac — 17.8., Beograd — 17.8., Novi Sad i Subotica 18.8.72.

● »Sammler Dienst« — nemački filatelistički časopis u broju 14/72 daje interesantan navod o markama Jugoslavije od 1945 — 1959 god. Po izveštaju nekog stručnjaka za jugoslovenske marke, marke ovog perioda skoro se ne mogu više dobiti na tržištu. Ako se i dalje potražnja i popularnost ovih maraka bude ovako držala moraće uskoro cene ovih maraka doživeti znatan porast. Međutim izdanja kasnijih godina, sem nekih izuzetaka, mogu se još uvek naći na tržištu u dovoljnim količinama.

● Kakve se greške mogu provući i kroz vrlo spremne kontrole poštanskih uprava najbolje ilustruje slučaj pošte u jednom francuskom gradu Charleroi. Tek zamenjeni žig sa poštanskim brojem morao je biti povučen jer je napis imena grada bio pogrešan Chaleroi. Za nekoliko sati upotrebe, dok je greška bila primećena, žig je bio upotrebljen na izvesnom broju pisama i drugim poštanskim pošiljkama. Sada je istraživanje ovog žiga sa greškom zaokupilo filateliste u Francuskoj jer to je zaista retka poslastica za sakupljače žigova.

(Vjesnik 172/72)

● Od Sektora za izdavanje poštanskih maraka i vrednosnica ZJPTT saznali smo, da je u proteklom periodu izvesna količina redovnih franko maraka sa likom predsednika Tita i turističkim motivima, štampana i na promenjenom papiru koji se karakteriše tanjom strukturom i beljom bojom. Reč je o markama pod sledećim kataloškim brojevima:

No	1099	od din.	0,40	—	Tito
"	1168	" "	0,50	—	"
"	1101	" "	0,60	—	"
"	1106	" "	1,50	—	"
"	1173	" "	2,50	—	"

Pored ovih i marke sa motivima: Gradačca (1325 od 0,10), Krka (1304 od 0,30) i Bitolja (1308 od 1,00) štampane su na novom papiru.

Do ovog štampanja došlo je zbog uvoza papira koji je Zavod za izradu novčanica nedavno uvezao. Ove marke biće katalogizirane u Katalogu naših maraka kako je to i do sada uobičajeno kada su promenjene vrste papira.

(Vjesnik 183/72)

● Filatelistički centar Biroa za marke-Takovska 7 obaveštava filateliste pretplatnike da mogu podići dodatke listova za „Leuchtturm“-ove albume po sledećim cenama: za

— za marke Jugoslavije 1971. g.	din. 39.—
— za žigosane marke Jugoslavije 1971. g.	„ 16,80
— za tabačice maraka Jugoslavije 1971 god.	„ 314,80
— za marke Ujedinjenih Nacija 1971 g.	„ 20,90
— za marke »Evropa-Cept« 1971 g.	„ 39.—

Pretplatnici iz unutrašnjosti primiće pouzećem.

● U vremenu od 19 Avgusta do 2 Septembra 1973 godine održaće se u Poznanju — Poljska Svetska fil. izložba »Poljska 73«. Izložba se priređuje povodom 500 godišnjice rođenja poljskog astronoma i svetskog naučnika Nikole Kopernika.

● Najređa marka sveta »Plavi Mauricijus« prodana je nedavno na jednoj aukciji u Z. Nemačkoj za 254.000 D. M. (preko 130 miliona starih dinara). Malo je čudno da licitacija nije dostigla postavljen iznos od 275.000 DM.

Pored primerka sa kojim raspolaže Poštanski muzej, ovo je drugi primerak ove velike svetske retkosti koji se pojavio u Z. Nemačkoj. Kupac ove marke bio je jedan nemački trgovac koji je zastupao klijenta čije se ime nije moglo saznati.

(Vjesnik 183/72)

● Za motiv naše prigodne marke od 2.— din. uzet je jugoslovenski model dvosede jedrilice tipa »Košava« konstruktora Ing. Miloša Ilića i Andrijana Kisovca kojom su Jugosloveni B. Komac i Z. Rajn osvojili prvo mesto na V-om Svetskom prvenstvu održanom 1954 g. u Engleskoj.

● Nova država Bangla Deš na dan 21. II 1972. g. izdala je svoju prvu marku od 20 pija posvećenu 20-godišnjici spomena na pale učesnike pokreta iz 1952 god.

● Nismo u mogućnosti da definitivno potvrdimo ali imamo neke vesti, da je održavanje predviđene velike međunarodne izložbe »Sarajevo fila 74« dovedeno u pitanje. Čim budemo dobili tačne podatke o tome obavestićemo naše zainteresovane članove.

● Filatelisti koji rade po nemačkom katalogu Michel imaće malo iznenađenje kod ovog kataloga za 1973 godinu. Naime katalog evropskih zemalja podeljen je u dva dela: I zemlje članice Cept-a i II zemlje istočne Evrope. Svakako da će ova tehnička promena biti znatna olakšica za privrženike ovoga kataloga.

● U vremenu od 28 Aprila do 1 Maja ove godine održana je u poznatom švajcarskom letovalištu Lucernu međunarodna vazduhoplovna izložba »Lupo 72«. U prvoj sali bili su izloženi službeni eksponati Švajcarske i drugih zemalja dok su u drugoj sali bili zastupljeni svi vidovi vazdušne pošte kao na primer: polarni letovi, balonska pošta, cepelinska i dirizabl pošta, raketna i helikopterska, unesrećeni letovi, aerogrami i t. d.. Savez filatelista Mađarske organizovao je poseban let iz Budimpešte za Lucern i tim povodom izdao prigodne avionske koverta sa žigom ovog leta. Koverti su prodavani po 4 š. fr. I

Iz Jugoslavije učestvovao je samo jedan izlagač Dragoslav Teodorović iz Sarajeva sa eksponatom »Raketna pošta u Jugoslaviji« i dobio zlatnu »Lupo 72« medalju.

● Dobro poznata emisija švajcarskih maraka »Pro Patria« nosiće kroz nekoliko idućih godina stalne motive arheološki nalazi Švajcarske. Na ovaj način Poštanska uprava će s jedne strane doprineti upoznavanju a s druge zainteresovati građane za praistoriju i najraniju istoriju Švajcarske. Nema sumnje, da će ove marke propagandno uticati i na veću posetu bogatim švajcarskim muzejima.

(Filatelija 4—5/72)

● U zadnje vreme povećan je broj naših filatelista koji se interesuju za marke Japana. Za ovo ima više razloga. Marke ove zemlje nose izvanredne višebojne i privlačne nacionalne motive. Izrada ovih maraka je besprekorna, papir je dobar, lako se odvajaju iz tabaka, guma nije preosetljiva a poništene marke dobro se ponašaju pri pranju. Serije su retko sa više komada, mahom su izdavane pojedinačno sa izuzetkom stalne tradicionalne serije Nacionalni parkovi koje uvek imaju dve marke. Možemo preporučiti sakupljanje maraka Japana i iz drugog glavnog razloga, što su ove marke sem klasike sa niskim cenama i malim nominalama finansijski pristupačne svakome.

● Izgovaraju se mnoge reči na skupštinama i sastancima filatelističkih organizacija kako je slab priliv omladinaca jer se ne daje dovoljno propagande. Istina je da se na filatelističkim sastancima retko viđaju čak i oni stariji omladinci. Ali kada se pogleda evidencija kod društava može se konstatovati da je priličan broj omladinaca prisutan u stalnoj evidenciji društva. Gde su ti omladinci i kakva je filatelistička aktivnost njihova. O ovome treba dobro razmisliti jer svakako ovde neko greši ili nešto nije u redu.

● Prateći iz godine u godinu kretanje cene naše najskuplje marke izdate povodom 38-og svetskog kongresa esperantista u Zagrebu pada u oči jedan vrlo interesantan momenat. Ova marka je izdata u 20.000 primeraka 31. VII. 1953. god. kog dana je izdat priličan broj prigodnih koverata koji su mnogi učesnici ovog kongresa odneli. Ako uz to dodamo da je »zub vremena« izbacio iz ove količine priličan broj oštećenih komada onda se dolazi do zaključka, da je tiraž ove marke smanjen za nekoliko hiljada primeraka. Po svojoj količini ova marka je »ključ zbirke maraka Jugoslavije. Nažalost vidimo da i kod ovako malog broja ove marke svi komadi nisu našli mesto u zbirkama. To dokazuje stalno kretanje ponude pojedinačnih komada i u tabačićima ove marke. Svi znamo da samo zbirka drži marku daleko od ponude.

● Pančevo — na skupštini filatelističkog društva izabrana je nova uprava sa Tihomirom Đurićem na čelu. Za sekretara izabran je Mihajlo Atanacković.

● Sremska Mitrovica — Godišnja skupština filatelista izabrala je za predsednika društva Stjepana Petrasa a za sekretara Zvonka Renčelja.

● Kanjiža — Na poslednjoj godišnjoj skupštini društva »Dr. I. Ribar« izabran je za predsednika Robert Denković a za sekretara Bata Peter.

● Beograd — 13 Juna ove godine otvorena je izložba posvećena jubilarnoj proslavi 50-te godišnjice Međunarodne železničke unije UIC. Izložbu je otvorio generalni direktor ZJŽ. Pored specifične izložbe bile su prisutne i dve vrlo jake filatelističke motivske zbirke i to:

I Jordan Peševski — železnice u svetu

II Dr Branislav Novković — »Poštanske celine sveta sa železničkim motivima«.

Ovom prilikom izdata je jedna »Carte maximum« sa markom od 1,50 din. koja predstavlja lokomotivu »No. 1 Milan«. To je prva lokomotiva sagrađena na Balkanu 1882 godine u rudniku Majdanpek — Srbija.

● Društvo filatelista iz Sente opomenulo nas je na akciju koja je već aktuelna. Senta je predložila tri svoja člana za dodeljivanje zlatne značke na sledećoj redovnoj godišnjoj skupštini SFS. To su članovi: Nagy Vilmos, Miroslav Erdeljan i Katon Para. Ovi drugovi su predloženi kao istaknuti radnici na organizaciji, propagadni i unapređenju filatelije na bazi lokalne, međugradske, međurepubličke i međunarodne saradnje.

Pozivamo društva SFS-a da priispitaju ostvarenu filatelističku aktivnost svojih članova i da zaslužne članove takođe predlože za zlatnu značku.

● ZJŽ preko Zavoda za izdavačku delatnost omogućila je našem članu Jordanu Peševskom da izda jednu vrlo potrebnu dokumentaciju »Prigodni žigovi Jugoslavije na temu železnice«.

Zainteresovani mogu se obratiti drugu Peševskom na pošt. fah 498 Beograd.

● Na predlog Saveza filatelista Vojvodine, novosadsko PTT preduzeće pristupilo je realizaciji davnašnje želje filatelista, otvaranju filatelističke prodavnice u Novom Sadu.

Prostorije su predviđene na bulevaru Maršala Tita a u samoj prodavnici biće i dva radna mesta za ostale PTT usluge. Prodavnica će se otvoriti verovatno početkom ove jeseni.

Na izložbi maraka »Beograd 72« koja je posvećena osamdesetogodišnjici rođenja predsednika Tita, eksponati će biti nagrađeni prema oceni žirija a za omladince će biti ustanovljena posebna plaketa. Ne zaboravite da se što pre prijavite za učešće na izložbi preko kancelarije Saveza, Sremska 6.

● SFS ima još vrlo malu količinu izložbenih kartona koje nudi po nabavnoj ceni od 0,35 din. po komadu.

● Redovni sastanci filatelista Beograda održavaju se U Uzun Mirkovoju ulici br. 1 i to: Četvrtkom od 16 — 20 časova i Nedeljom od 9 — 14 časova.

● Povodom proslave 135-godina železnice u Austriji koja se održava od 22 — 25 Septembra ove godine u Beču održaće se i nacionalna filatelistička izložba. Pored učešća austrijskih filatelista u počasnu grupu je pozvano i više filatelista iz drugih zemalja među kojima i Jordan Peševski iz Jugoslavije sa svojom zbirkom »Železnice u svetu«. Ova zbirka je više puta nagrađivana na međunarodnim izložbama i dobro je poznata organizatorima.

CELINA ZA POMOĆ VIJETNAMU U NEMAČKOJ

Filatelistički savez Demokratske republike Nemačke, koji deluje u okviru Nemačkog kulturnog saveza, izdao je dopisnicu — razglednicu, sa višebojnim motivom starog vijetnamskog konjanika i tekstom: »Solidarnost sa Vijetnamom — mi pomažemo bolnicu Viet-Duk". Dopisnica ima dve istovetne vrednosne oznake od 5 feniga redovnog izdanja (Valter Ulbriht) u sivoj boji.

NOVE MARKE

ALBANIJA

Šumski plodovi,	7 vrednosti	Leka 3,45
Svetski mesec srca,	2 vrednosti	Leka 2,30
Kongres sindikata	2 vrednosti	Leka 2,30
30 godišnjica smrti		
Kemala Stafa,	3 vrednosti	Leka 2,30
Kamelije, cveće	7 vrednosti	Leka 4,00

ANDORA, Francuska

Evropa, marke,	2 vrednosti	Franaka 1,40
Zaštita prirode	1 vrednosti	Franaka 0,60

ANDORA, Španija

Evropa, marke	1 vrednosti	Ptas 8,00
---------------	-------------	-----------

AUSTRIJA

Konferencija PTT ministara Evrope	1 vrednosti	2,9 miliona	Šilinga 4,00
Svetski mesec srca	1 vrednosti	2,9 miliona	Šilinga 4,00
900 godišnjica Dieceze Gurka	1 vrednosti	2,9 miliona	Šilinga 2,00
IX međunarodni kongres zajednica (Bečka opština)	1 vrednosti	2,90 miliona	Šilinga 4,00
25 godišnjica državne elektroprivrede,	3 vrednosti	2,9 Miliona	Šilinga 7,20

BELGIJA

100 godišnjica rođenja književnika Vermeylens-a,	1 vrednosti	2,50 Fr.	3,5 miliona
Svetski mesec srca,	1 vrednosti	7,00 Fr.	2,7 mil. k.
Međunarodna izložba maraka »Belgica 1972«.	1 vrednosti	3,5 Fr.	10,50 miliona
Dan poštanske marke, astronaut na mesecu,	1 vrednosti	3,50 Fr.	10,50 miliona
Evropa, marke,	2 vrednosti	10,50 Fr.	2,7 miliona
Sloboda štampe, novine,	1 vrednosti	2,50 Fr.	3,5 miliona
50 godišnjica međunar. unije železnica	1 vrednosti	7,00 Fr.	2,75 miliona

BUGARSKA

1 milion tona izgradnje brod. prostora,	1 vrednost	13 Stotinki	120.000 kom.
100 godišnjica rođenja čuvenih boraca (Gruev, Delčev i dr.)	3 vrednosti	20 Stotinki	150.000 kom.
5-to svetsko takmičenje umetničke gimnastike,	2 vrednosti	31 Stotinki	150.000 kom.
5-to svetsko takmičenje umetničke gimnastike, Slikarstvo, Mladenov, Georgijev i dr.	1 Blok	70 Stotinki	80.000 kom.
7 kongres sindikata	6 vrednosti	79 Stotinki	250.000 ser.
90 godina rođenja Dimitrova, slikara	1 vrednosti	13 Stotinki	130.000 kom.
Svetski mesec srca	2 vrednosti	15 Stotinki	180.000 kom.
Unesco,	9 vrednosti	1,90 Leva	88.000 ser.
90 godina rođenja Dimitrova,	1 Blok	80 Stotinki	88.000 kom.
90 godina rođenja Dimitrova,			
250 godina rođenja Pajsija Hilendarskog	2 vrednosti	15 Stotinki	120.000 kom.

BERLIN

150 godišnjica srmti Hofmana	1 vrednosti		60 Pfg
redovne sa likom Hajnemana	3 vrednosti	(15, 130 i 150)	2,95 DM
125-godišnjica rođenja rođenja slikara Libermana	1 vrednosti		40 Pfg

ČEHOSLOVAČKA

30 godišnjica Lidice, čehoslov. bataljona u SSSR i dr.	4 vredn.		1,80 Kruna
--	----------	--	------------

Međunarodna godina knjige	1 vredn.	1,00	Kruna
100 godišnjica željezn. linije Košice — Bohum	1 vredn.	0,30	Kruna
Češka i slovačka grafika	5 vredn.	3,50	Kruna
Svet. i evrop. prvenstvo u hokeju na ledu	2 vredn.	1,60	Kruna
20 Olimpijske igre Minhen 1972	4 vredn.	5,90	Kruna
Praški grad,	2 vredn.	6,00	Kruna
Čuvene ličnosti: Bilek, Hudeček i dr.	6 vredn.	2,40	Kruna
8-mi Kongres sindikata	1 vredn.	0,30	Kruna
Nahodsko — Liptov,	2 vredn.	15,00	Kruna

DANSKA

Redovno izdanje, lik kralja Frederika,	1 vredn.	0,60	Kruna
100 godina meteorološkog instituta	1 vredn.	1,20	Kruna
100 godina smrti književnika Grundtvig-a	1 vredn.	0,80	Kruna
125 godišnjica danske grad. železnice	1 vredn.	0,70	Kruna
Tunizam, zaštita prirode oblast Bakker	1 vredn.	1,00	Kruna

DEMOKRATSKA NEMAČKA REPUBLIKA

Lajpcipški prolećni sajam,	2 vrednosti	35 Pfg	5 miliona
Međunarodni sastanak			
metereologa u Lajpcigu	1 Blok	1,35 DM	2,5 miliona
Svetski mesec srca,	1 vrednosti	35 Pfg	5,1 miliona
Tipovi aviona	4 vrednosti	1,60 DM	1,9 miliona
20 Olimpijske igre			
Minhen 1972	6 vrednosti	1,65 DM	1,9 miliona
25 godina društva za nemač.-			
-sovjet. prijateljstvo	2 vrednosti	0,30 DM	5,0 miliona
8-mi kongres nemačkih			
slobodnih sindikata	2 vrednosti	0,45 DM	4,0 miliona
Međunarodna izložba ruža			
u DDR	6 vrednosti	1,10 DM	1,9 miliona

FRANCUSKA

Dan marke,	1 vredn.	0,60	Franaka
Grad. grbovi — Saint Lo	1 vredn.	0,20	Franaka
Svetski mesec srca	1 vredn.	0,45	Franaka
Turizam, katedrala St. Just	1 vredn.	3,50	Franaka
Zaštita prirode, slika sove	1 vredn.	0,65	Franaka
Evropa, marke	2 vredn.	1,40	Franaka
Turizam, Charlieu, Loire	1 vredn.	1,20	Franaka
20 godina prikupljanja krvi	1 vredn.	0,45	Franaka
Jedrilica »Cote d' emeraude«	1 vredn.	0,90	Franaka

GIBRALTAR

200 godina pionirstva Gibraltara,	3 vrednosti	9 P.
Vojne uniforme	4 vrednosti	21 P.

GRČKA

5 godišnjica revolucije 1967,	500.000 kompl. ser.	3 vredn.	12,00 Dr
Evropa marke	800.000 kompl. ser.	2 vredn.	7,50 Dr
20 godišnjica Akropolis reli	500.000 kompl. ser.	2 vredn.	9,50 Dr
Grčka mitologija	600.000 kompl. ser.	5 vredn.	11,00 Dr

GRENLAND

Redovne sa likom kralja Frederika 1 vredn. 0,70 Kr

FINSKA

Evropa marke 3,000.000 serija kompl. 2 vredn. 80 P
100 godišnjica Narodnog
pozorišta, 3,000.000 kom. 1 vredn. 50 P
1 god. Salt ugovora 3,000.000 kom. 1 vredn. 50 P
50 godišnjica samostalnosti
Alanda 3,000.000 kom. 1 vredn. 50 P
Školska jedrilica 3,000.000 kom. 1 vredn. 50 P

FRANCUSKA

45 kongres Filatelista 1 vredn. 0,50 Fr
Zaštita prirode, slika ribe 1 vredn. 0,65 Fr
Novi poštan. propisi 2 vredn. 0,80 Fr
Avijatičari: Helene Boucher i Maröse Hilsz, 1 vredn. 10,00 Fr
Umestnost, slika von C. Monet-a 1 vredn. 1,00 Fr

HOLANDIJA

Redovne sa likom
kraljice Julijane, 8 vredn. 4,50 Hf
Letnje marke za soc. i
kulturne potrebe 4 vredn. 1,70 Hf
Evropa marke, 3 miliona serija 2 vredn. 0,75 Hf
100 godišnjica smrti
Thorbecke-a, državnika 1 vredn. 0,30 Hf

IRSKA

Svetski mesec srca 2 miliona serija 2 vredn. 14,5 P
Evropa marke 2 miliona serija 2 vredn. 10,00 P
Uspomena za patriote, golub
kao simbol 4 miliona serija 2 vredn. 10,00 P

ISLAND

Redovno izdanje, vulkana na Islandu 1 vredn. 250 Kr
Evropa marke, 2 vredn. 22 Kr
Zakon o samoupravljanju 1 vredn. 16 Kr

ITALIJA

100 godišnjica smrti Macini-a,
političara, 8 miliona serija 3 vredn. 265 Lit
50 Internacionalni šajam
uzoraka u Milanu 8 miliona serija 3 vredn. 165 Lit
Evropa marke, 8 miliona serija 2 vredn. 140 Lit
100 godišnjica Alpskog korpusa 8 miliona serija 3 vredn. 165 Lit

KIPAR

Svetski mesec srca 2 vredn. 65 M
Evropa marke 3 vredn. 200 M

LIHTENŠTAJN

Izložba maraka LIBA 1972, blok 2 vredn. 3 Fr

LUKSEMBURG

50 godišnjica belg. luksemb. privrednog saveza 1 vredn. 1,5 Fr
Arheološka iskopavanja 4 vredn. 27,0 Fr
Evropa marke, 1 vredn. 3,00 Fr
Treće evropsko prvenstvo u streljaštvu 1 vredn. 3,00 Fr
20 godišnjica osnivanja unije, lik
Roberta Šumana 1 vredn. 3,00 Fr

Priredio za štampu
Jovan Jovanović

T R A Ž E R A Z M E N U

- AUSTRALIJA — K. Arkinstall, 76 Collins Street, Kijama, NSW 2533
- BELGIJA — Molenbrink E. CHAUSSEE DE RORHOUT 16, B-8400 OSTENDE
- DANSKA — BAHARAN IMBERAN, SDN NAGASARI, DJL. Nagasari 29 — Bandarsmin — kal. sel.
- INDONEZIJA — Nans KJÄR LASSEN, ERRITSFRIMAERKE-HANDEL, Dr-700 FREDERICIA —
- INDONEZIJA — RUDY SOENARTO, Rue Gunung kawi 6 — Denpcsar bali
- KUBA — Miss LEICY ORTEA, C) Marti 565 — Catalina De GUINES Habana
- POLJSKA — MAREK WIECTAWSKI, Sosnowiec, Rozwoiewa 20
- RUMUNIJA — CIRLAN MARJAN, Str VULTURILOR 60, BUKUREŠT 20
- SSSR — KAŠICKI A. B. — 270018, ODESA 18, Lenjina 1-Kv 45
- MUČARSKAJA TANJA, 270 000 ODESA — Centar, Ul. L. Tolstoja br. 13 kv 1
- IDJEMETINY I., Permskop Oblast G. Ljova — Ul. Festivalna dan 2 kv 9
- ANDREEV GEORGII, 400 002 — VOLGOGRAD, Suhunska 9
- NIKOLAJ RIBALSKENKO, 194 220 — G. Lenjingrad

ČSSR

— JOS. RUŽICKA — Jerkov — 2, Post. Scak 11
Okr. SHOMUTOV

— LUDMILA FRAJBIŠOVA, Velike Prilepy 13
— Prag — Zapad

ČILE

— KARLOS ESPINOZA LUENGO,
Jorge Quevedo 5305, Villa Sta Elena, S A N -
T J A G O 11

ŠPANIJA

— DANIEL QUEROL, Pasco Gral Mola 99, Bar-
celona 9

MALI OGLASI

Dimitrije Petrović
Bulevar Revolucije
126 11000 Beograd.

— Kupujem metalni novac Jugoslavije Srbije
i drugih zemalja.

— Zainteresovan sam za papirni novac kralje-
vine Srbije, Jugoslavije i drugih zemalja.

— Kupujem koverta sa žigovima prvi letovi
JATa i drugih avio kompanija .

Alois Krakovski,
24300 Bačka Topola
Poštanski fah 47

— Tražim kovani i papirni dobro očuvani no-
vac stare Srbije, Crne Gore i Judoslavije do
1941. god. U zamenu mogu dati marke, a
plaća mi u gotovom novcu.

Dr. Dragan Đukanović
Birčaninova 12
11000 Beograd

— Tražim razne jugoslovenske i strane šahov-
ske žigove, koverta, karte, ciline i sličan ma-
terijal u vezi sa šahom pre 1968 godine. Na-
ročito me interesuje sledeće: Mašinski žigo-
vi Sarajemo, Split, i Ljubljana 1963; Porto-
rož 1954, 1956 i 1958; Budva 1963 i Sombor
1966 godine.

Kuno Kühu
5101 Olendorf
D D R

— Sakupljam pisma brodske pošte, tražim
partnera u Jugoslaviji.

EVDOKIMOV MB ul.
26 Bahomskih kome-
sarov Gor. Maharskala
SSSR

— Tražim jugoslovenske marke: umetnost,
floru, faunu, sport i drugo u zamenu za
marke SSSR-a.

V. Višackio,
Kosovska 11
11000 Beograd

— Celine svih zemalja, vojnu i zarobljeničku
poštu ranijih ratova, prefilatelistička i fi-
latelistička pisma od 1920 g. Austrougarsku
sa teritorije današnje Vojvodine.

GAPČINSKI KOSTA
ulica 27 marta 69
stan 3 11000 Beograd

— Prodajem kompletnu zbirku maraka SFRJ
do 1945 zaključno sa 1971 godinom.

Sofija C, p. k. 792 ul.
Dimo Hadžidimov 33
Bugarska

— Preko kluba mladih filatelista Sofije možete
naći sigurnog korespondenta u SR Bugar-
skoj.

PLASTIČNO STOJALO

aero

Selotejp

